

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติ

ประกันชีวิต

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ [๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจประกันชีวิตของธนาคารออมสินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารออมสิน

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

“สำนักงานใหญ่” หมายความว่า รวมถึงสำนักงานสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

“การประกอบธุรกิจประกันชีวิต” หมายความว่า รวมถึงการประกอบธุรกิจประกันต่อ

ด้วย

“เงินกองทุน” หมายความว่า ทรัพย์สินส่วนที่เกินกว่าหนี้สินของบริษัทตามราคาประเมินทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทที่ประเมินตามพระราชบัญญัตินี้

“ตัวแทนประกันชีวิต” หมายความว่า ผู้ซึ่งบริษัทมอบหมายให้ทำการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท

“นายหน้าประกันชีวิต” หมายความว่า ผู้ซึ่งช่องหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท โดยกระทำเพื่อบำเหน็จเนื่องจากการนั้น

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมการประกันภัยหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการประกันภัยมอบหมาย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กับออกประกาศตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บริษัท

มาตรา ๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๘ การประกอบธุรกิจประกันชีวิตจะกระทำมิได้เมื่อได้จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และโดยได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

การจัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติก่อนให้ความ

เห็นชอบก็ได้

เมื่อได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดและได้วางหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๒๐ กับทั้งได้ดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แล้ว จึงให้อื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตต่อรัฐมนตรีภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว

การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๘ บริษัทประกันชีวิตต่างประเทศจะตั้งสาขาของบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ในการนี้รัฐมนตรีจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขก็ได้

การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต โดยตั้งเป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

สาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ต้องดำรงทรัพย์สินไว้ในประเทศไทยตามจำนวน ชนิด วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด จำนวนทรัพย์สินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินกองทุนที่บริษัทต้องดำรงตามมาตรา ๒๗

รัฐมนตรีจะออกใบอนุญาตตามความในวรรคหนึ่งก็ต่อเมื่อบริษัทได้วางหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๒๐ และดำรงไว้ซึ่งทรัพย์สินในประเทศไทยตามวรรคสามแล้ว

บริษัทที่เป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศจะเปิดสาขา ณ ที่ใด ๆ มิได้สาขาให้หมายความรวมถึงสำนักงานที่แยกออกจากสำนักงานใหญ่ของบริษัทไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร และได้รับเงินค่าใช้จ่ายจากบริษัทไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานที่ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนให้ใช้เป็นที่ตั้งหน่วยปฏิบัติการข้อมูลสถานที่เก็บเอกสาร และสถานที่ฝึกอบรมที่เกี่ยวกับกิจการของบริษัท

มาตรา ๙ หุ่นของบริษัทจะต้องเป็นหุ่นสามัญชนิระบุชื่อผู้ถือ มีมูลค่าของหุ่นไม่เกินหุ่นละหนึ่งร้อยบาท และข้อบังคับของบริษัทต้องไม่มีข้อจำกัดในการโอนหุ้น

มาตรา ๑๐ บริษัทต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา ๑๑ บุคคลใดได้หุ้นของบริษัทใดมา และการได้นั้นเป็นเหตุให้จำนวนหุ้นหรือบุคคลผู้ถือหุ้นอยู่เป็นไปโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ และไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ บุคคลนั้นจะยกเอาการถือหุ้นในส่วนที่เกินจำนวนที่ถือไว้ขึ้นใช้ยื่นต่อบริษัทนั้นมิได้ และบริษัทจะจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใดให้แก่บุคคลนั้น หรือให้บุคคลนั้นออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมของผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นส่วนที่เกินมิได้

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ให้บริษัทตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าสามเดือนก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นทุกคราว และแจ้งผลการตรวจสอบต่อนายทะเบียนตามรายการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในกรณีที่มีจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นถือโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ ให้บริษัทแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตรวจพบและให้ผู้ถือหุ้นดำเนินการแก้ไขภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันรับแจ้ง

มาตรา ๑๓ บทบัญญัติมาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มิให้นำมาใช้บังคับแก่บริษัทที่เป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๔ บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตจะควบกับบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดอื่นมิได้ เว้นแต่จะควบกับบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตด้วยกัน

การควบบริษัทตามวรรคหนึ่งเข้ากัน ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี ในการให้ความเห็นชอบรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติก่อนให้ความเห็นชอบก็ได้

เมื่อได้จดทะเบียนควบบริษัทเข้ากันตามกฎหมายแล้ว บริษัทใหม่ที่ควบเข้ากันต้องขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามมาตรา ๙ ภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันจดทะเบียนบริษัทใหม่ที่ควบเข้ากันนั้น ในระหว่างขอรับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตไปพลางได้ตามใบอนุญาตเดิม หากไม่ขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดดังกล่าวหรือควบบริษัทเข้ากันโดยฝ่าฝืนมาตรานี้ ให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตเดิมที่ออกให้แก่บริษัทก่อนควบเข้ากันนั้นเป็นอันสิ้นอายุ

มาตรา ๑๕ นอกจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต บริษัทต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจประกันชีวิตทุกปี เว้นแต่ปีที่ออกใบอนุญาตบริษัทใดไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทนั้นสิ้นอายุ

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทใดสิ้นอายุ ให้ถือว่าบริษัทนั้นถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

ประกันชีวิต

มาตรา ๑๗ บริษัทตามมาตรา ๑ ที่จะเปิดสาขาหรือย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานสาขา ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนและให้นำความในมาตรา ๘ วรคห มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ประกันชีวิต” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน นอกจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บริษัท

(๒) สมาคมที่มีสมาชิกส่วนมากเป็นบริษัทหรือสมาคมที่มีสมาชิกส่วนมากเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท

(๓) สมาคมที่มีสมาชิกส่วนมากเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต

(๔) สมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานที่มีสมาชิกส่วนมากเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท

(๕) ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตที่ใช้เพื่อเป็นคำแสดงชื่อในธุรกิจการเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตของตน แล้วแต่กรณี

(๖) สถาบันการศึกษาวิชาประกันชีวิตหรือสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันชีวิตซึ่งใช้เพื่อเป็นคำแสดงชื่อของสถาบันนั้น

(๗) กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง สมาชิก หรือผู้มีฐานะ มีตำแหน่ง หรือหน้าที่ใด ๆ ในบริษัท สมาคม สหภาพแรงงาน สถาบันการศึกษาวิชาประกันชีวิต หรือสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันชีวิตตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) ซึ่งใช้เพื่อแสดงความเป็นกรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง สมาชิก หรือผู้มีฐานะ มีตำแหน่ง หรือหน้าที่ของตนในบริษัท สมาคม สหภาพแรงงาน หรือสถาบันดังกล่าว

มาตรา ๒๐ บริษัทต้องมีหลักทรัพย์ของบริษัทวางไว้กับนายทะเบียนเป็นหลักทรัพย์ประกันมีมูลค่าตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

หลักทรัพย์ของบริษัทที่ต้องวางไว้กับนายทะเบียนจะเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาล ไทย หรือทรัพย์สินอย่างอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดก็ได้

บริษัทอาจขอเปลี่ยนแปลงหลักทรัพย์ประกันที่วางไว้ได้ ทั้งนี้ ภายใต้งบบังคับวรรค

หนึ่งและวรรคสอง

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่หลักทรัพย์ประกันของบริษัทใดมีมูลค่าลดลงต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๐ ให้นายทะเบียนสั่งให้บริษัทนั้นนำหลักทรัพย์ประกันมาเพิ่มจนครบจำนวนที่กำหนดภายในสองเดือนนับแต่วันได้รับคำสั่ง

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่หลักทรัพย์ประกันของบริษัทใดมีมูลค่าเพิ่มขึ้นกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๐ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งถอนหลักทรัพย์ประกันส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นนั้นได้ ตามคำขอของบริษัทซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ถึงมูลค่าที่เพิ่มขึ้น

มาตรา ๒๓ ให้บริษัทจัดสรรเบี้ยประกันภัยไว้เป็นเงินสำรองประกันภัย สำหรับกรมธรรม์ประกันภัยที่ยังมีความผูกพันอยู่ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้บริษัทจัดสรรเงินสำรองอื่นอันจำเป็นด้วยก็ได้

มาตรา ๒๔ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้บริษัทวางเงินสำรองประกันภัยเป็นมูลค่าไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของเงินสำรองประกันภัยตามมาตรา ๒๓ ไว้กับนายทะเบียน

เงินสำรองประกันภัยที่วางไว้กับนายทะเบียนจะเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอย่างอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ เป็นทรัพย์สินที่การโอนหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้นจะต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย หรือต้องกระทำต่อบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับการโอนหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้น ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องนั้นทราบ และห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องนั้น โอนหรือให้ไปซึ่งทรัพย์สินนั้น จนกว่านายทะเบียนจะมีหนังสือแจ้งการถอนหรือการเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๒๖ หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทวางไว้ตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทั้งนี้ ตลอดเวลาที่บริษัทยังมีได้เล็กน้อย

ในกรณีที่บริษัทเลิกกัน ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย มีบุริมสิทธิพิเศษเหนือทรัพย์สินที่วางเป็นหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ และมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าวก่อนเจ้าหน้าที่บุริมสิทธิพิเศษอื่น

ในกรณีที่บริษัทล้มละลาย ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีบุริมสิทธิพิเศษเหนือทรัพย์สินที่วางเป็นหลักประกันตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๑ ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าวอย่างเดียวกันกับเจ้าหนี้มีประกันตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

ทรัพย์สินของบริษัทนอกจากหลักประกันตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๑ ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นอย่างเดียวกันกับผู้ทรงบุริมสิทธิในมูลค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๑ บริษัทต้องดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตลอดเวลาที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิตเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสองของเงินสำรองตามมาตรา ๒๑ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้านบาท

หมวด ๒ การควบคุมบริษัท

มาตรา ๒๒ นอกจากการประกันชีวิต บริษัทจะลงทุนประกอบธุรกิจอื่นใดได้ เฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ในการนี้รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขสำหรับการประกอบธุรกิจนั้น ๆ ให้บริษัทปฏิบัติตามก็ได้

มาตรา ๒๓ กรมธรรม์ประกันภัยที่บริษัทออกให้แก่ผู้เอาประกันภัย ต้องเป็นไปตามแบบและข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ รวมทั้งเอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยด้วย

แบบและข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้วตามวรรคหนึ่ง เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควรหรือเมื่อบริษัทร้องขอ นายทะเบียนจะสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมหรือยกเลิกแบบหรือข้อความนั้นบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้

ในกรณีที่บริษัทออกกรมธรรม์ประกันภัยแตกต่างไปจากแบบหรือข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยมีสิทธิเลือกให้บริษัทต้องรับผิดชอบในการชำระหนี้ตามแบบกรมธรรม์ประกันภัยหรือข้อความที่บริษัทออกให้นั้น หรือตามแบบหรือข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้

แล้วก็ได้ และไม่ว่าผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัยจะใช้สิทธิดังกล่าวนี้ประการใดหรือไม่ย่อมไม่เป็นเหตุให้บริษัทพ้นความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่บริษัทออกกรมธรรม์ประกันภัยโดยใช้แบบหรือข้อความที่นายทะเบียนมิได้ให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้เอาประกันภัยจะเลือกให้บริษัทต้องรับผิดชอบตามกฎหมายประกันภัยนั้น หรือจะบอกเลิกสัญญาประกันชีวิตนั้นเสียและให้บริษัทคืนเบี้ยประกันภัยทั้งสิ้นที่ได้ชำระไว้แล้วแก่บริษัทก็ได้ และไม่ว่าผู้เอาประกันภัยจะใช้สิทธิดังกล่าวนี้ประการใดหรือไม่ ย่อมไม่เป็นเหตุให้บริษัทพ้นความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ อัตราเบี้ยประกันภัยที่บริษัทกำหนด จะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

อัตราเบี้ยประกันภัยที่นายทะเบียนเห็นชอบไว้แล้ว เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควรหรือเมื่อบริษัทร้องขอ นายทะเบียนจะสั่งให้เปลี่ยนอัตรานั้นเสียใหม่ก็ได้ การเปลี่ยนอัตราใหม่ไม่มีผลกระทบต่อกรมธรรม์ประกันภัยที่ได้กำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้ก่อนแล้ว

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้บริษัทออกกรมธรรม์ประกันภัยโดยระบุจำนวนเงินอันจะพึงใช้ให้เป็นเงินตราต่างประเทศแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์

มาตรา ๓๒ การคำนวณผลกำไรของบริษัทว่ามีหรือไม่และเท่าใดเพื่อประโยชน์ในการจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้น บริษัทต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้บริษัทกระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย
- (๒) ลงทุนโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

(๓) ฝากเงินไว้ที่อื่นนอกจากที่ธนาคาร บริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

(๔) เก็บเงินสดไว้ที่อื่นนอกจากเก็บไว้ที่สำนักงานของบริษัท

(๕) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดให้แก่กรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทเพื่อเป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องจากธุรกิจหรือการกระทำใด ๆ เว้นแต่เป็นการจ่ายบำเหน็จ เงินเดือน โบนัส หรือเงินอย่างอื่นที่พึงจ่ายตามปกติ

(๖) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดให้แก่ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต นอกจากเงินค่าจ้างหรือบำเหน็จที่พึงจ่ายตามปกติ

(๗) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดล่วงหน้าให้แก่บุคคลใด เป็นค่านายหน้า หรือ

คำตอบแทนสำหรับงานที่จะทำให้แก่บริษัท

(๘) จ่ายบำเหน็จให้แก่บุคคลที่ช่วยให้มีการทำสัญญาประกันชีวิต ซึ่งมีใช้ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตของบริษัท

(๙) ซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่

(ก) เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือสำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทตามสมควร

(ข) เพื่อใช้สำหรับการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๘

(ค) เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากการรับชำระหนี้หรือจากการบังคับจำนอง

การซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ตาม (ก) หรือ (ข) หรือการได้อสังหาริมทรัพย์มาจากการรับชำระหนี้ตาม (ค) ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน ในการอนุญาตนายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

(๑๐) ให้ประโยชน์เป็นพิเศษแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย

(๑๑) รับชำระเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัยลดลงต่ำกว่าจำนวนที่ต้องชำระ

(๑๒) ตั้งหรือมอบหมายบุคคลอื่นนอกจากตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต หรือพนักงานของบริษัทซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงินเป็นผู้รับชำระเบี้ยประกันภัย

(๑๓) ออกกรมธรรม์ประกันภัยโดยไม่มีลายมือชื่อของกรรมการผู้มีอำนาจผูกพันบริษัทและไม่ได้ประทับตราของบริษัทตามที่ได้จดทะเบียนไว้ หรือไม่มีลายมือชื่อของผู้จัดการสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตและไม่ได้ประทับตราของบริษัทนั้นด้วย ถ้ามี

(๑๔) โฆษณาสูงใจอันเป็นเท็จหรือเกินความจริงเกี่ยวกับบริษัทหรือธุรกิจประกันชีวิตของบริษัท

(๑๕) ตั้งหรือมอบหมายบุคคลอื่นนอกจากตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทไปชักชวนซื้อหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการกระทำของกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทซึ่งกระทำการในนามบริษัท หรือ

(๑๖) ขายหรือให้อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ หรืออสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่นายทะเบียนกำหนดแก่กรรมการ หรือซื้อทรัพย์สินจากกรรมการ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการและได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

มาตรา ๓๔ บริษัทต้องจำหน่ายเอกสารพิมพ์ที่ตกเป็นของบริษัทตามมาตรา ๓๓ (๕) ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทมิไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจ หรือสำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท หรือเพื่อใช้สำหรับการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นตามมาตรา ๓๓ (๕) (ก) หรือ (ข) ถ้ามิได้ใช้อสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวแล้ว ให้จำหน่ายภายในเก้าปีนับแต่วันที่เลิกใช้

(๒) อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากการรับชำระหนี้ หรือจากการบังคับจำนองตามมาตรา ๓๓ (๕) (ค) ให้จำหน่ายภายในเก้าปีนับแต่วันที่ได้มา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้มีไว้เพื่อใช้ในการกิจการตามมาตรา ๓๓ (๕) (ก) หรือ (ข)

กำหนดระยะเวลาที่กำหนดตาม (๑) และ (๒) นายทะเบียนอาจขยายให้อีกได้ไม่เกินสามปีเมื่อบริษัทร้องขอก่อนสิ้นระยะเวลานั้น โดยมีเหตุผลอันสมควรในการอนุญาตนายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้บริษัทตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการหรือที่ปรึกษาของบริษัท

(๑) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๒) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต

(๓) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทในช่วงเวลาที่บริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต เว้นแต่จะได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๕) ถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทตามมาตรา ๕๔

(๖) เป็นข้าราชการการเมือง

(๗) เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมบริษัท เว้นแต่เป็นกรณีของบริษัทที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของบริษัทหรือเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๕๔

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้บริษัทแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลใดนอกจากกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัททำการรับประกันชีวิต รับเบี้ยประกันภัย และชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัยไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมด นอกจากการประกันต่อ

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้บริษัทประวิงการจ่ายเงินแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย หรือประวิงการคืนเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่าย หรือคืนโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือจ่ายหรือคืนไปโดยไม่สุจริต

การกระทำหรือการปฏิบัติใด ๆ ของบริษัทที่จะถือว่าเป็นการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจประกาศกำหนดให้บริษัทปฏิบัติการใด ๆ ในเรื่องต่อไปนี้ได้

- (๑) การเก็บเบี้ยประกันภัย
- (๒) การประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัท
- (๓) การประกันต่อ
- (๔) การจำแนกประเภทค่าใช้จ่าย
- (๕) อัตราเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัยและเงื่อนไขในการจ่ายเงินนั้น
- (๖) อัตราค่าจ้างหรือบำเหน็จสำหรับตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต
- (๗) แบบ ขนาด ตัวอักษร ภาษาที่ใช้ และข้อความของหนังสือมอบอำนาจของบริษัทรวมทั้งเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัท
- (๘) การให้กู้ยืมเงินโดยมีกรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน
- (๙) การจ่ายเงินปันผลแก่ผู้เอาประกันภัย

มาตรา ๓๙ ในการติดต่อกับประชาชน บริษัทต้องเปิดทำการตามวันและเวลาที่นายทะเบียนประกาศกำหนด แต่ทั้งนี้ บริษัทจะเปิดทำการเกินกว่าที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๔๐ ให้บริษัทจัดทำสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัทตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนด

เมื่อมีเหตุจะต้องลงในสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีของบริษัทเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท ให้บริษัทลงรายการที่เกี่ยวกับเหตุนั้นในสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท ทั้งนี้ ไม่ช้ากว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุอันจะต้องลงรายการนั้น

มาตรา ๔๑ ให้บริษัทเก็บรักษาสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีตามมาตรา ๔๐ ไว้ที่สำนักงานของบริษัทไม่น้อยกว่าสิบปีนับแต่วันที่ลงรายการครั้งสุดท้ายในสมุดทะเบียนหรือสมุด

บัญชีนั้น หรือนับแต่วันที่บริษัทพ้นจากความรับผิดชอบตามรายการที่มีความรับผิดชอบที่สุด ทั้งนี้ แล้วแต่
อย่างไรจะยาวกว่า

มาตรา ๔๒ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจดูสมุดทะเบียนตามมาตรา ๔๐ เฉพาะ
รายการที่ตนเกี่ยวข้องหรือจะขอให้บริษัทคัดสำเนารายการดังกล่าวโดยรับรองว่าถูกต้องด้วยก็ได้
ทั้งนี้ ต้องเสียค่าบริการตามที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๔๓ บริษัทต้องจัดส่งรายงานประจำปีแสดงฐานะการเงินและกิจการของ
บริษัทสำหรับรอบปีปฏิทินที่ล่วงแล้วต่อนายทะเบียน ตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนด
ภายในห้าเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

สำหรับบริษัทที่เป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศ ต้องส่งรายงาน
ประจำปีของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ตนเป็นสาขาคู่ภายในห้าเดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชี
ของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศนั้น

รายงานประจำปีตามมาตรา ๔๓ ต้องมีการรับรองโดยผู้สอบบัญชีด้วย

มาตรา ๔๔ ถ้าปรากฏว่ารายงานประจำปีของบริษัทส่งตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง
ไม่ถูกต้องหรือไม่มีการครบถ้วนบริบูรณ์ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทแก้ไขเพิ่มเติมให้
ถูกต้องหรือครบถ้วนบริบูรณ์ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

ในกรณีที่บริษัทไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าบริษัทมิได้ส่งรายงาน
ประจำปีตามมาตรา ๔๓

มาตรา ๔๕ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทยื่นรายงานหรือเอกสารใด ๆ ตาม
ระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราว ตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนดก็ได้ และนายทะเบียนจะ
ให้ทำคำชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานหรือเอกสารนั้นด้วยก็ได้

รายงานหรือเอกสารที่ยื่นหรือแสดงหรือทำคำชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความตาม
วรรคหนึ่งบริษัทต้องทำให้ครบถ้วนตรงต่อความเป็นจริง

มาตรา ๔๖ ให้บริษัทประกาศรายการย่อตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดแสดง
สินทรัพย์และหนี้สินที่มีอยู่ในวันสิ้นปีปฏิทินภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งรายงานประจำปีตาม
มาตรา ๔๓ ในหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกจำหน่ายในท้องถิ่นที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่อย่าง
น้อยหนึ่งฉบับมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ปิดประกาศไว้ในที่ที่เปิดเผย ณ สำนักงาน
ใหญ่และสำนักงานสาขาของบริษัทไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนด้วย

มาตรา ๔๗ ให้บริษัทส่งรายงานการตรวจสอบฐานะการเงินรวมทั้งการคำนวณ
ความรับผิดชอบตามกฎหมายประกันภัยต่อนายทะเบียนในรอบหนึ่งปี ซึ่งรับรองโดยบุคคลซึ่งมี
คุณสมบัติและความรู้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด รายงานนั้นให้ทำตามแบบและรายการที่นาย

ทะเบียนกำหนดและต้องยื่นต่อนายทะเบียนไม่ช้ากว่าสิบเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

ไม่ว่าในระยะเวลาใดเมื่อเห็นสมควร นายทะเบียนจะสั่งให้บริษัทปฏิบัติการตรวจสอบและส่งรายงานตามความในวรรคหนึ่งก็ได้ ในกรณีดังนี้ ให้นำกำหนดระยะเวลาการยื่นรายงานต่อนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ โดยให้เริ่มนับแต่วันที่บริษัทได้รับคำสั่งจากนายทะเบียน

มาตรา ๔๘ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัทและเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบให้นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสำนักงานของบริษัทในระหว่างเวลาทำการเพื่อทราบข้อเท็จจริง ในการนี้ให้มีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ จากกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทและสอบถามบุคคลดังกล่าวได้

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของบริษัท หรือสถานที่ใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสมุดบัญชี เอกสาร หรือดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท เพื่อตรวจสอบหรือประเมินราคาทรัพย์สินของบริษัท ในระหว่างเวลาทำการหรือในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก

(๓) สั่งให้บริษัทหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ

(๔) เรียกบุคคลดังกล่าวใน (๑) หรือ (๓) มาให้ถ้อยคำหรือจะสั่งให้บุคคลดังกล่าวยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงตามที่ต้องการก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๕๐ ผู้มีส่วนได้เสียขอที่จะขอตรวจดูสมุดทะเบียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องแก่สมุดทะเบียนที่นายทะเบียนเก็บรักษาไว้ และขอคัดสำเนาโดยมีคำรับรองของนายทะเบียนได้ โดยยื่นคำขอต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๕๑ เมื่อบริษัทใดประสงค์จะเลิกกิจการ ให้บริษัทนั้นแจ้งความประสงค์ที่จะเลิกกิจการต่อนายทะเบียนให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามเดือนก่อนเลิกกิจการ

ในกรณีที่บริษัทซึ่งเป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศเลิกกิจการให้มีการชำระบัญชี ในการชำระบัญชีนั้นให้นำความในมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ มาใช้

บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๒ จำนวนเงินที่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัยหรือทายาทของผู้เอาประกันภัยมีสิทธิได้รับตามกฎหมายประกันภัย หากมิได้เรียกร้องจากบริษัทจนล่วงพ้นอายุความแล้ว ให้บริษัทนำส่งเงินดังกล่าวเข้ากองทุนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ครบกำหนดอายุความ

มาตรา ๕๓ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อนายทะเบียนว่าบริษัทใดมีฐานะ หรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้บริษัทนั้นแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในการนี้จะสั่งให้เพิ่มทุนหรือลดทุนด้วยก็ได้

ในกรณีที่บริษัทใดไม่เพิ่มทุนหรือลดทุนภายในกำหนดเวลาที่นายทะเบียนสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาตามคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าว

ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องให้บริษัทใดเพิ่มทุนหรือลดทุนเพื่อให้บริษัทนั้นสามารถพยุงฐานะและการดำเนินการต่อไปได้ นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะสั่งให้บริษัทเพิ่มทุนหรือลดทุนทันทีก็ได้ โดยให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ในการเพิ่มทุนหรือลดทุนตามวรรคสองหรือวรรคสาม มิให้นำมาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ และมาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๑๓๖ วรรคสอง (๒) มาตรา ๑๓๘ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณีมาใช้บังคับ

มาตรา ๕๔ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อนายทะเบียนว่าบริษัทใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน หรือกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทใด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๕๓ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทนั้นถอดถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทผู้เป็นต้นเหตุดังกล่าวออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้บริษัทนั้นแต่งตั้งบุคคลอื่นโดยความเห็นชอบจากนายทะเบียนเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันถอดถอน

ในกรณีที่บริษัทใดไม่ถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือถอดถอนแล้วไม่แต่งตั้ง

บุคคลอื่นเข้าดำรงตำแหน่งแทนตามวรรคสอง นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี มีอำนาจสั่งถอดถอนบุคคลดังกล่าวหรือแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปดำรงตำแหน่งเป็นเวลาไม่เกินสามปี และมีให้นำความในมาตรา ๓๕ (๔) มาใช้บังคับ

ให้ผู้ซึ่งนายทะเบียนแต่งตั้งตามวรรคสามได้รับค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากทรัพย์สินของบริษัทนั้น และในระหว่างเวลาที่บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งอยู่ ผู้ถือหุ้นของบริษัทจะมีมติเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งของนายทะเบียนมิได้

บุคคลซึ่งถูกถอดถอนตามคำสั่งของนายทะเบียนจะเข้าไปเกี่ยวข้องหรือดำเนินการใด ๆ ในบริษัทนั้นไม่ได้ไม่ว่าโดยทางตรงและทางอ้อม

ให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนที่ให้ถอดถอนหรือแต่งตั้งตามมาตรานี้เป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ แล้ว แต่ฐานะการเงินและการดำเนินงานของบริษัทก็ยังไม่ดีขึ้น รัฐมนตรีจะสั่งให้มีการควบคุมบริษัทนั้น หรือจะมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจของบริษัทนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๕๖ เมื่อมีการควบคุมบริษัทใด ให้นายทะเบียนแจ้งคำสั่งนั้นไปยังบริษัท และให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของบริษัทนั้น กับทั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา และหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกจำหน่ายในท้องถิ่นที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่อย่างน้อยสองฉบับ

มาตรา ๕๗ เมื่อมีการควบคุมบริษัทใด ให้รัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการควบคุมบริษัทนั้นประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคน คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการของ บริษัทนั้นได้ทุกประการและให้ประธานกรรมการเป็นผู้แทนของบริษัทนั้น ทั้งนี้ มีให้นำความในมาตรา ๓๕ (๔) มาใช้บังคับ

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

คณะกรรมการมีอำนาจมอบหมายให้กรรมการ พนักงานและลูกจ้างของบริษัทที่ถูกควบคุมหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ของบริษัทได้

การตั้งคณะกรรมการและการแต่งตั้งกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๘ เมื่อมีการควบคุมบริษัทใด ห้ามมิให้กรรมการและพนักงานของบริษัทดำเนินการของ บริษัทนั้น เว้นแต่จะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการควบคุมบริษัท

มาตรา ๕๙ เมื่อมีการควบคุมบริษัทใด ให้กรรมการ พนักงานและลูกจ้างของ

บริษัทนั้นจัดการตามควร เพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินและประโยชน์ของบริษัทไว้ และรับรายงานกิจการและมอบทรัพย์สินพร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสาร ควงตรา และสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของบริษัทให้แก่คณะกรรมการควบคุมบริษัทนั้น โดยมีชักช้า

มาตรา ๖๐ คณะกรรมการควบคุมบริษัทมีอำนาจสั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้แสดง หรือส่งสมุดบัญชี เอกสาร ควงตราและหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของบริษัทที่ถูกควบคุม

มาตรา ๖๑ เมื่อคณะกรรมการควบคุมบริษัทเห็นว่าบริษัทที่ถูกควบคุมจะดำเนินกิจการของตนเองต่อไปได้ ให้รายงานต่อรัฐมนตรี ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรจะมีคำสั่งให้เลิกการควบคุมเสียก็ได้ เมื่อรัฐมนตรีมีคำสั่งเช่นนั้น ให้นายทะเบียนแจ้งคำสั่งนั้นไปยังบริษัทและให้ประกาศคำสั่งในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกจำหน่ายในท้องถิ่นที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่อย่างน้อยสองฉบับ

มาตรา ๖๒ เมื่อคณะกรรมการควบคุมบริษัทเห็นว่าบริษัทที่ถูกควบคุมไม่อาจดำเนินกิจการต่อไปได้ และมีเหตุสมควรเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามมาตรา ๖๔ ให้รายงานต่อรัฐมนตรี ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่ามีความสมควรจะมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทนั้นเสียตามมาตรา ๖๔ ก็ได้

มาตรา ๖๓ คณะกรรมการควบคุมบริษัทอาจได้รับเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากทรัพย์สินของบริษัท

หมวด ๓

การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต

มาตรา ๖๔ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตเมื่อปรากฏแก่รัฐมนตรีว่าบริษัท

(๑) มีหนี้สินเกินกว่าทรัพย์สินหรือมีฐานะการเงินไม่มั่นคงอันอาจเกิดความเสี่ยงภัยแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน

(๒) ผ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง เงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด หรือประกาศที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรี นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในเมื่ออาจทำให้เกิดความเสี่ยงภัยแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน

- (๓) หยุคประกอบธุรกิจประกันชีวิตโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๔) ประวิการจ่ายเงินที่ต้องใช้ตามกรรมธรรม์ประกันภัย หรือประวิการคืนเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่ายหรือคืนโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือจ่ายหรือคืนไปโดยไม่สุจริต
- (๕) ถ้าประกอบธุรกิจประกันชีวิตต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัย หรือประชาชน

มาตรา ๖๕ เมื่อบริษัทใดถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้บริษัทนั้นเลิกกันนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาตและให้มีการชำระบัญชี ในการชำระบัญชานั้นให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี การใดที่เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ ผู้ถือหุ้นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน

มาตรา ๖๖ เพื่อประโยชน์แก่การชำระบัญชี ให้ถือว่าบริษัทซึ่งเป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศเป็นบริษัทจำกัด และเพื่อประโยชน์แก่การนี้ ให้ถือว่านายทะเบียนและกรรมการประกันภัยเป็นนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แล้วแต่กรณี และการเสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ให้เสนอต่อนายทะเบียน แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบถึงสิทธิเรียกร้องใด ๆ ที่มีต่อบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศนั้น

มาตรา ๖๗ ผู้ชำระบัญชีซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๖๕ อาจได้รับเงินค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากทรัพย์สินของบริษัท

หมวด ๔

ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต

มาตรา ๖๘ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

คำขอรับใบอนุญาตและใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตให้ระบุด้วยว่าเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทใด

มาตรา ๖๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) บรรลุนิติภาวะ
- (๒) มีภูมิลำเนาในประเทศไทย
- (๓) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (๕) ไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๖) ไม่เป็นนายหน้าประกันชีวิต
- (๗) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (๘) ได้รับการศึกษาวิชาประกันชีวิตจากสถาบันการศึกษาที่นายทะเบียนประกาศกำหนดหรือสอบความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิตได้ตามหลักสูตรและวิธีการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕ ประสงค์จะเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทใด ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทนั้นต่อนายทะเบียน พร้อมด้วยหนังสือแสดงความต้องการของบริษัทให้ผู้นั้นเป็นตัวแทนประกันชีวิต

เมื่อนายทะเบียนได้พิจารณาคำขอตามวรรคหนึ่งเป็นที่พอใจแล้ว ให้ออกใบอนุญาตให้ผู้นั้นเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทที่แสดงความต้องการ เมื่อได้ออกใบอนุญาตแล้วให้แจ้งให้บริษัททราบ

ผู้ที่เป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทใดอยู่แล้ว อาจขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทอื่นอีกได้ คำขอรับใบอนุญาตเช่นว่านี้ ผู้ขอต้องยื่นหนังสือแสดงความยินยอมของบริษัทที่ผู้นั้นเป็นตัวแทนประกันชีวิตอยู่แล้วพร้อมด้วยหนังสือแสดงความต้องการของบริษัทใหม่ที่ต้องมีข้อความแสดงไว้ด้วยว่าบริษัทใหม่นั้นได้ทราบแล้วว่าผู้ขอเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทใดอยู่แล้ว เมื่อนายทะเบียนได้ออกใบอนุญาตแล้วให้แจ้งบริษัทที่เกี่ยวข้องทราบ

หนังสือแสดงความต้องการตามวรรคหนึ่งและหนังสือแสดงความยินยอมตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๓๑ ตัวแทนประกันชีวิตอาจทำสัญญาประกันชีวิตในนามของบริษัทได้ เมื่อได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัท

ตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต หรือพนักงานของบริษัทซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน อาจรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัทได้เมื่อได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัท

หนังสือมอบอำนาจของบริษัทตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

หนังสือมอบอำนาจของบริษัท แม้มิได้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดก็ไม่เป็นเหตุให้เสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกเพราะเหตุที่ไม่ได้ทำตามแบบที่กำหนดนั้น

มาตรา ๗๒ บุคคลธรรมดาซึ่งจะขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตได้ ต้องไม่เป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทใด และให้นำความในมาตรา ๖๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นิติบุคคลอาจขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตได้เมื่อ

(๑) นิติบุคคลนั้นมีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย

(๒) กิจการดังกล่าวอยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น

(๓) นิติบุคคลนั้นมีพนักงานหรือลูกจ้างที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้ทำการแทนนิติบุคคลดังกล่าว และ

(๔) นิติบุคคลนั้นต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๗๓ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๗๒ ประสงค์จะเป็นนายหน้าประกันชีวิต ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียน

การออกใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันชีวิต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนด

คำขอรับใบอนุญาตและใบอนุญาตตามมาตรานี้ ให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๗๔ นายหน้าประกันชีวิตต้องมีสำนักงานตามที่ระบุไว้ในคำขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต ในกรณีย้ายสำนักงาน ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนเป็นหนังสือภายในห้าวันนับแต่วันที่ย้าย

มาตรา ๗๕ ให้นายหน้าประกันชีวิตจัดทำสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับธุรกิจของตนตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนด

เมื่อมีเหตุจะต้องลงในสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และเอกสารตามวรรคหนึ่งให้นายหน้าประกันชีวิตลงรายการเกี่ยวกับเหตุนั้นในสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และเอกสารเช่นว่านั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิเหตุจะต้องลงรายการนั้น

มาตรา ๗๖ ให้นายหน้าประกันชีวิตเก็บรักษาสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และ

เอกสารเกี่ยวกับธุรกิจของตนรวมทั้งเอกสารประกอบการลงสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีไว้ที่สำนักงานของตนไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันลงรายการครั้งสุดท้ายในสมุดทะเบียนหรือสมุดบัญชีนั้น

มาตรา ๗๗ ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตและใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในกำหนดสองเดือนก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งได้ต่ออายุใบอนุญาตครบสองคราวติดต่อกันแล้วและได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อไป ให้ใบอนุญาตที่ออกให้ในคราวต่อไปนั้นมีอายุห้าปี

มาตรา ๗๘ นายหน้าประกันชีวิตผู้ใด ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงานหรือลูกจ้างในบริษัทใด ให้ใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตของผู้นั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่บริษัทได้ส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัยแก่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยนั้นแล้วก็ดี หรือได้ส่งมอบแก่นายหน้าประกันชีวิตเพื่อส่งมอบแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยนั้นก็ดี ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้เอาประกันภัยรายนั้นได้ชำระเบี้ยประกันภัยแก่บริษัทแล้ว

มาตรา ๘๐ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการปฏิบัติของนายหน้าประกันชีวิต นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกให้นายหน้าประกันชีวิตมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้ส่งสมุดทะเบียน สมุดบัญชี หรือเอกสารใด ๆ หรือให้ส่งรายงานตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนดเพื่อตรวจสอบหรือจะเข้าไปในสำนักงานของบุคคลดังกล่าวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจสอบดังกล่าวก็ได้ ในการนี้นายหน้าประกันชีวิตต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๘๑ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่าตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต

(๑) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๒) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๗๒ แล้วแต่กรณี

(๓) ดำเนินงานทำให้เกิดหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือประชาชน

เมื่อนายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งคำสั่งนั้นไปยังผู้

ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๘๒ ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๘๑ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๘๓ ห้ามมิให้ผู้ใดชักชวน แนะนำ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับผู้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตในต่างประเทศหรือกับบุคคลใด ๆ นอกจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่นายหน้าประกันชีวิตซึ่งได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนให้ทำการชี้ช่องหรือจัดการให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ทำสัญญาประกันต่อกับผู้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตในต่างประเทศ

หมวด ๕

กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต

มาตรา ๘๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ

มาตรา ๘๕ บริษัทใดไม่นำเงินส่งเข้ากองทุนให้ถูกต้องตามมาตรา ๘๒ ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของเงินที่ไม่ได้นำส่งดังกล่าว

มาตรา ๘๖ ให้กองทุนประกอบด้วย

- (๑) เงินที่ได้รับตามมาตรา ๑๒๖
- (๒) เงินที่ได้รับตามมาตรา ๕๒
- (๓) เงินเพิ่มที่ได้รับตามมาตรา ๘๕
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้มอบให้ และ
- (๕) ดอกผลของกองทุน

มาตรา ๘๗ เงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๘๖ ให้เป็นของกรมการประกันภัยและไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๘๘ การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการบริหารกองทุนให้เป็นไป

ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๙ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคห้า มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๑ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๘ วรรคสี่ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง หรือเงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา ๓๓ (๕) วรรคสอง หรือ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และถ้าเป็นกรณี กระทำความผิดต่อเนื่อง ให้ปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๙๐ บริษัทใดไม่ตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้น หรือไม่แจ้งผู้ถือหุ้นอันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทในกรณีที่เป็น การกระทำความผิดต่อเนื่อง ให้ปรับอีกวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๙๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปีหรือ ปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๙๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่ง แสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๙๓ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ หรือไม่วางเงินสำรอง ประกันภัยตามมาตรา ๒๔ หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๓๘ ต้อง ระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และถ้าเป็นกรณีการกระทำความผิดต่อเนื่อง ให้ปรับอีกไม่เกิน วันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๙๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๙๕ บริษัทใดออกกรมธรรม์ประกันภัยหรือเอกสารประกอบหรือแนบท้าย กรมธรรม์ประกันภัยโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ หรือกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๖ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่น

บาท

มาตรา ๕๗ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่ง
แสนบาท

มาตรา ๕๘ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๖
มาตรา ๕๗ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
หนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๕๙ บริษัทใดไม่ยอมให้ผู้มีส่วนได้เสียตรวจสอบดูสมุดทะเบียนหรือไม่ยอมคัด
สำเนารายการให้ตามที่มีผู้มีส่วนได้เสียร้องขอตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๐๐ บริษัทใดจงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริงที่ต้อง
บอกให้แจ้งในการยื่นรายการหรือให้คำชี้แจงตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่น
บาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๕๘ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงาน
เจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่น
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๒ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่
เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ วรรคห้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ หรือมาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหก
เดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖ ตัวแทนประกันชีวิตผู้ใดทำสัญญาประกันชีวิตโดยไม่ได้รับมอบ
อำนาจเป็นหนังสือจากบริษัทตามมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง หรือตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกัน
ชีวิต หรือพนักงานของบริษัทผู้ใดรับเบี้ยประกันภัยโดยไม่ได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัท
ตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๗ นายหน้าประกันชีวิตผู้ใดไม่มีสำนักงานตามที่ระบุไว้ในคำขอรับ
ใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต หรือตามที่ได้แจ้งการย้ายสำนักงานไว้ต่อนายทะเบียนตาม

มาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๘ นายหน้าประกันชีวิตผู้ใดย้ายสำนักงานโดยไม่แจ้งต่อนายทะเบียน
ตามมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๙ นายหน้าประกันชีวิตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง
หรือไม่ลงรายการในสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่
เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสองพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๑๑๐ นายหน้าประกันชีวิตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๑ นายหน้าประกันชีวิตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกของนายทะเบียน
หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งเรียกตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหก
เดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๔ ในกรณีที่บริษัทใดจงใจกระทำความผิดเพราะฝ่าฝืนมาตรา ๒๓
มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๓๖ หรือจงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้
แจ้งหรือให้ทำคำชี้แจงตามมาตรา ๔๕ กรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของ
บริษัทนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้น
แต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของบริษัทนั้นด้วย

มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง
ดังต่อไปนี้

(๑) ในการดำเนินงานของบริษัท กรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในบริษัท
กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามบทบัญญัติในหมวด ๑ หมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ หรือหมวด ๗
ของลักษณะ ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แห่ง
พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด
สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๔๙๙ หรือมาตรา ๒๑๕ หรือมาตรา ๒๑๖ แห่งพระราชบัญญัติบริษัท
มหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) ในการสอบบัญชีของบริษัท ผู้สอบบัญชีผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๒๖๕

แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้าง
หุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๔๘๕

(๓) ผู้ใดเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม
(๑) หรือ (๒)

ให้ถือว่ากรรมการประกันภัยเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา

ในความผิดตามมาตรา ๑๑๖ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้พนักงานอัยการมี
อำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคา หรือค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแทนผู้ได้รับความเสียหาย
ด้วย ในการนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๖ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้
ในมาตรา ๑๑๕ และกรรมการประกันภัยเห็นว่าหากปล่อยนิ่งช้าไว้อาจเกิดความเสียหายแก่
ประโยชน์ของประชาชนให้กรรมการประกันภัยมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือ
ทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นของบุคคลนั้น แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าหก
เดือนไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีมีการฟ้องคดีต่อศาลให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวคงมีผลต่อไปจนกว่า
ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถฟ้องคดีได้ภายในหกเดือน ศาลที่มีเขตอำนาจ
จะสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของกรรมการประกันภัยก็ได้

ให้กรรมการประกันภัยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรรมการประกันภัย
เป็นผู้ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง

การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลดังกล่าวจะหลบหนีออก
นอกราชอาณาจักร เมื่อกรรมการประกันภัยร้องขอ ให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออก
นอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ ในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน เมื่ออธิบดีกรรมการประกันภัย
หรือบุคคลที่อธิบดีกรรมการประกันภัยมอบหมายแจ้งให้อธิบดีกรมตำรวจทราบ ให้อธิบดีกรม
ตำรวจมีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่
เกินสิบห้าวันจนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของศาลอาญาหรือของอธิบดีกรมตำรวจที่สั่งตามวรรคสี่ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๑๗ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ยกเว้นมาตรา ๕๑ และมาตรา ๑๑๖ ให้คณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคนและคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๘ ให้ถือว่าบรรดาบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าสาขาของบริษัทที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสาขาของบริษัทที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในการอนุญาต

มาตรา ๑๑๙ บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ บริษัทใดได้ออกหุ้นไว้แล้วโดยไม่เป็นไปตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้บริษัทนั้นดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๐ บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ บริษัทใดมีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการที่เป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คงมีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการที่เป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยในอัตราที่เป็นอยู่ต่อไป

มาตรา ๑๒๑ ให้บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ ที่มีสำนักงานแยกออกจากสำนักงานใหญ่และประกอบกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ ยื่นขอรับอนุญาตเป็นสาขาให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือเลิกสำนักงานนั้นเสีย ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และภายในระยะเวลาดังกล่าวมิให้ถือว่าบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ ผ่าฝืนมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๒๒ ให้บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ วางหลักทรัพย์ประกันให้ถูกต้องตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงออกตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๓ ให้บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ จัดให้มีการดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนให้ถูกต้องตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๔ มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ ได้มาหรือมีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และต้องจำหน่ายไปตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าปีนับแต่วันที่เลิกใช้หรือวันที่ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้น แล้วแต่กรณี เว้นแต่อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ ได้มาหรือมีอยู่ก่อนวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๐

มาตรา ๑๒๕ มิให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่ผู้ที่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ อยู่แล้วโดยชอบก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๖ เงินที่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย หรือทายาทของผู้เอาประกันภัยมีสิทธิได้รับตามกรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งสิทธิเรียกร้องเงินนั้นขาดอายุความแล้วและอยู่ในครอบครองของบริษัทในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บริษัทตรวจสอบและนำส่งเงินดังกล่าวเข้ากองทุนภายในสามเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้นำความในมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๗ บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ บริษัทใดได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยอยู่แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บริษัทนั้นประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามใบอนุญาตนั้นต่อไปได้ภายใต้เงื่อนไขดังนี้

(๑) หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทต้องวางไว้กับนายทะเบียนและเงินกองทุนที่บริษัทดำรงไว้ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี ต้องเป็นหลักทรัพย์ประกันและเงินกองทุนต่างหากจากหลักทรัพย์ประกันและเงินกองทุนที่บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ ต้องวางและดำรงไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย

(๒) ต้องแยการับและรายจ่ายของธุรกิจประกันวินาศภัยออกเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากรับและรายจ่ายของธุรกิจประกันชีวิต

(๓) ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ารัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ นั้นด้วย

ให้บริษัทตามวรรคหนึ่ง จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

ประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย โดยรับโอนบรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน ความรับผิดชอบตามกรมธรรม์ประกันภัย ตลอดจนพนักงานและลูกจ้างในส่วนของธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ เป็นของบริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่นั้นให้แล้วเสร็จภายในแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าวหรือปฏิบัติฝ่าฝืนมาตรานี้ ให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ นั้นเป็นอันสิ้นอายุ

มาตรา ๑๒๘ ในกรณีที่มีเหตุผลอันจำเป็น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจขยายระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้เมื่อบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ ร้องขอโดยแสดงเหตุผลอันจำเป็นให้ปรากฏ แต่ระยะเวลาที่ขยายให้ดังกล่าวต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓

มาตรา ๑๒๙ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๓๐ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตและใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ ในขณะเดียวกันแจ้งการเลิกกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่งต่อนายทะเบียนภายในสองเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพ้นระยะดังกล่าวหากผู้ใดมิได้แจ้งการบอกเลิกการเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่งต่อนายทะเบียน ให้ถือว่าใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตของผู้นั้นสิ้นสุดลงตั้งแต่วันสิ้นระยะเวลาให้แจ้งการบอกเลิกดังกล่าว

มาตรา ๑๓๑ ให้บรรดากฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขในการอนุญาตที่ออกหรือกำหนดซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ค่าขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต	๑๐๐,๐๐๐	บาท
(๒) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต	๑,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓) ใบอนุญาตให้เปิดสาขาของบริษัท	๒๐,๐๐๐	บาท
(๔) การอนุญาตให้ย้ายสำนักงานใหญ่หรือสาขา	๕,๐๐๐	บาท
(๕) ค่าสมัครสอบความรู้เพื่อขอรับใบอนุญาต เป็นตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิต	๒๐๐	บาท
(๖) ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต	๔๐๐	บาท
(๗) ใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันชีวิต	๒๐,๐๐๐	บาท
(๘) ใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดาเป็นนายหน้าประกันชีวิต	๔๐๐	บาท
(๙) ใบแทนใบอนุญาตทุกชนิด	๒๐๐	บาท
(๑๐) ค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจ ประกันชีวิต	๕๐,๐๐๐	บาท
(๑๑) การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ประเภท ๑ ปี	๒๐๐	บาท
(๑๒) การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ประเภท ๕ ปี	๑,๐๐๐	บาท
(๑๓) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้า ประกันชีวิต ประเภท ๑ ปี	๖,๐๐๐	บาท
(๑๔) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้า ประกันชีวิต ประเภท ๕ ปี	๓๐,๐๐๐	บาท
(๑๕) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดา เป็นนายหน้าประกันชีวิต ประเภท ๑ ปี	๒๐๐	บาท
(๑๖) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดา เป็นนายหน้าประกันชีวิต ประเภท ๕ ปี	๑,๐๐๐	บาท

(๑๓) การขอตรวจดูเอกสาร	ครั้งละ	๕๐	บาท
(๑๔) การคัดหรือรับรองสำเนาเอกสาร	หน้าละ	๕๐	บาท
(๑๕) ค่าขอรับความเห็นชอบในแบบและข้อความแห่ง กรรมกรรมประกันภัย เอกสารประกอบหรือแนบท้าย กรรมกรรมประกันภัย	แบบละ	๑,๐๐๐	บาท
(๑๖) ค่าขอรับความเห็นชอบการกำหนด อัตราเบี้ยประกันภัย	แบบละ	๑,๐๐๐	บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตฉบับปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติหลายประการไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังขยายตัวในปัจจุบันและในอนาคต ประกอบกับได้มีการเปลี่ยนฐานะของสำนักงานประกันภัยเป็นกรมการประกันภัย ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของธุรกิจประกันชีวิตสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้มีความคล่องตัวและสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เอาประกันภัยเพิ่มขึ้น ตลอดจนควรกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เสียใหม่ เพื่อให้สามารถควบคุมและกำกับดูแลกิจการธุรกิจประกันชีวิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

DRU

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติ

ประกันวินาศภัย

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ [๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“วินาศภัย” หมายความว่า ความเสียหายอย่างใด ๆ บรรดาที่จะพึงประมาณเป็นเงินได้ และหมายความรวมถึงความสูญเสียในสิทธิ ผลประโยชน์ หรือรายได้ด้วย

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

“สำนักงานใหญ่” หมายความว่า รวมถึงสำนักงานสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

“การประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย” หมายความว่า รวมถึงการประกอบธุรกิจประกันต่อด้วย

“เงินกองทุน” หมายความว่า ทรัพย์สินส่วนที่เกินกว่าหนี้สินของบริษัทตามราคาประเมินทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทที่ประเมินตามพระราชบัญญัตินี้

“ตัวแทนประกันวินาศภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งบริษัทมอบหมายให้ทำการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท

“นายหน้าประกันวินาศภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท โดยกระทำเพื่อบำเหน็จเนื่องจากการนั้น

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมการประกันภัยหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการประกันภัยมอบหมาย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กับออกประกาศตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บริษัท

มาตรา ๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๗ การประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจะกระทำได้เมื่อได้จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และโดยได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

การจัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติก่อนให้ความเห็นชอบก็ได้

เมื่อได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดและได้วางหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๕ กับทั้งได้ดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แล้ว จึงให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยต่อรัฐมนตรีภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว

การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๗ บริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศจะตั้งสาขาของบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ในการนี้ รัฐมนตรีจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขก็ได้

การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยโดยตั้งเป็นสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

สาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยต้องดำรงทรัพย์สินไว้ในประเทศไทยตามจำนวน ชนิด วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด จำนวนทรัพย์สินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินกองทุนที่บริษัทต้องดำรงตามมาตรา ๒๗

รัฐมนตรีจะออกใบอนุญาตตามความในวรรคหนึ่งก็ต่อเมื่อบริษัทได้วาง
หลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๕ และดำรงไว้ซึ่งทรัพย์สินในประเทศไทยตามวรรคสามแล้ว
บริษัทที่เป็นสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศจะเปิดสาขา ณ ที่ใด ๆ
มิได้

สาขาให้หมายความรวมถึงสำนักงานที่แยกออกจากสำนักงานใหญ่ของบริษัทไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างใด และได้รับเงินค่าใช้จ่ายจากบริษัทไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม แต่
ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานที่ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนให้ใช้เป็นที่ตั้งหน่วยปฏิบัติการข้อมูล
สถานที่เก็บเอกสาร และสถานที่ฝึกอบรมที่เกี่ยวกับกิจการของบริษัท

มาตรา ๘ หุ้นของบริษัทจะต้องเป็นหุ้นสามัญชนิดระบุชื่อผู้ถือ มีมูลค่าของหุ้นไม่เกิน
หุ้นละหนึ่งร้อยบาท และข้อบังคับของบริษัทต้องไม่มีข้อจำกัดในการโอนหุ้น

มาตรา ๙ บริษัทต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่ไม่ต่ำกว่าสามในสี่
ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่า
สามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา ๑๐ บุคคลใดได้หุ้นของบริษัทใดมา และการได้นั้นเป็นเหตุให้จำนวน
หุ้นหรือบุคคลผู้ถือหุ้นอยู่เป็นไปโดยฝ่าฝืนมาตรา ๙ และไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ บุคคลนั้นจะยก
เอาการถือหุ้นในส่วนที่เกินจำนวนที่ถือไว้ขึ้นใช้ยื่นต่อบริษัทนั้นมิได้ และบริษัทจะจ่ายเงินปันผล
หรือเงินตอบแทนอื่นใดให้แก่บุคคลนั้น หรือให้บุคคลนั้นออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมของผู้ถือหุ้น
ตามจำนวนหุ้นส่วนที่เกินมิได้

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้บริษัท
ตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าสามเดือนก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นทุกคราว และแจ้งผลการ
ตรวจสอบต่อนายทะเบียนตามรายการและภายในเวลาที่นายทะเบียนกำหนดในกรณีที่พบว่า
จำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นถือโดยฝ่าฝืนมาตรา ๙ ให้บริษัทแจ้งให้ผู้นั้นทราบภายในสิบห้าวันนับแต่
วันที่ตรวจพบ และให้ผู้นั้นดำเนินการแก้ไขภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันรับแจ้ง

มาตรา ๑๒ บทบัญญัติมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มิให้นำ มาใช้
บังคับแก่บริษัทที่เป็นสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศตามมาตรา ๗

มาตรา ๑๓ บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจะควบกับบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดอื่นมิได้ เว้นแต่จะควบกับบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยด้วยกัน

การควบบริษัทตามวรรคหนึ่งเข้ากัน ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี ในการให้ความเห็นชอบรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติก่อนให้ความเห็นชอบก็ได้ เมื่อได้จดทะเบียนควบบริษัทเข้ากันตามกฎหมายแล้ว บริษัทใหม่ที่ควบเข้ากันต้องขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามมาตรา ๖ ภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันจดทะเบียนบริษัทใหม่ที่ควบเข้ากันนั้น ในระหว่างขอรับใบอนุญาต ให้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยไปพลางได้ตามใบอนุญาตเดิม หากไม่ขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดดังกล่าว หรือควบบริษัทเข้ากันโดยฝ่าฝืนมาตรานี้ ให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยเดิมที่ออกให้แก่บริษัทก่อนควบเข้ากันนั้นเป็นอันสิ้นอายุ

มาตรา ๑๔ นอกจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย บริษัทต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยทุกปี เว้นแต่ปีที่ออกใบอนุญาต

บริษัทใดไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัทนั้นสิ้นอายุ

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัทใดสิ้นอายุ ให้ถือว่าบริษัทนั้นถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

มาตรา ๑๖ บริษัทตามมาตรา ๖ ที่จะเปิดสาขาหรือย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขา ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน และให้นำความในมาตรา ๖ วรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยทำสัญญาประกันภัยกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ประกันวินาศภัย” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน นอกจากบุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) บริษัท
- (๒) สมาคมที่มีสมาชิกส่วนมากเป็นบริษัทหรือสมาคมที่มีสมาชิกส่วนมากเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท
- (๓) สมาคมที่มีสมาชิกส่วนมากเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัย
- (๔) สมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานที่มีสมาชิกส่วนมากเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท
- (๕) ตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยที่ใช้เพื่อเป็นคำแสดงชื่อในธุรกิจการเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยของตน แล้วแต่กรณี
- (๖) สถาบันการศึกษาวิชาประกันวินาศภัยหรือสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันวินาศภัยซึ่งใช้เพื่อเป็นคำแสดงชื่อของสถาบันนั้น
- (๗) กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง สมาชิก หรือผู้มีฐานะ มีตำแหน่งหรือหน้าที่ใด ๆ ในบริษัท สมาคม สหภาพแรงงาน สถาบันการศึกษาวิชาประกันวินาศภัย หรือสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันวินาศภัย ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) ซึ่งใช้เพื่อแสดงความเป็นกรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง สมาชิก หรือผู้มีฐานะ มีตำแหน่งหรือหน้าที่ของตนในบริษัท สมาคม สหภาพแรงงาน หรือสถาบันดังกล่าว

มาตรา ๑๙ บริษัทต้องมีหลักทรัพย์ของบริษัทวางไว้กับนายทะเบียนเป็นหลักทรัพย์ประกันตามประเภทของการประกันภัย

การกำหนดประเภทของการประกันภัยและมูลค่าของหลักทรัพย์ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักทรัพย์ของบริษัทที่ต้องวางไว้กับนายทะเบียนจะเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอย่างอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดก็ได้

บริษัทอาจขอเปลี่ยนแปลงหลักทรัพย์ประกันที่วางไว้ได้ ทั้งนี้ ภายใต้บังคับวรรคสองและวรรคสาม

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่หลักทรัพย์ประกันของบริษัทใดมีมูลค่าลดต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๙ ให้นายทะเบียนสั่งให้บริษัทนั้นนำหลักทรัพย์ประกัน

มาเพิ่มจนครบจำนวนที่กำหนดภายในสองเดือนนับแต่วันได้รับคำสั่ง

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่หลักทรัพย์ประกันของบริษัทใดมีมูลค่าเพิ่มขึ้นกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๕ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งถอนหลักทรัพย์ประกันส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นนั้นได้ ตามคำขอของบริษัทซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ถึงมูลค่าที่เพิ่มขึ้น

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่บริษัทเลิกประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในประเภทใดอันมีผลให้หลักทรัพย์ประกันที่ได้วางไว้แล้วมีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าของหลักทรัพย์ประกันที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยที่คงดำเนินการต่อไป บริษัทมีสิทธิได้รับคืนทรัพย์สินที่ได้วางไว้เป็นหลักทรัพย์ประกันเฉพาะส่วนที่เกินมูลค่าของหลักทรัพย์ประกันที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยประเภทที่คงดำเนินการต่อไปนั้น ทั้งนี้ เมื่อบริษัทได้แสดงหลักฐานให้เป็นที่พอใจนายทะเบียนว่า ได้ปลดปล่อยหนี้สินและไม่มีหนี้สินเหลืออยู่สำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยประเภทที่เลิกนั้นแล้ว

มาตรา ๒๓ ให้บริษัทจัดสรรเงินสำรองดังนี้

- (๑) เงินสำรองสำหรับเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ของบริษัท
- (๒) เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน และ
- (๓) เงินสำรองเพื่อการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

การจัดสรรทรัพย์สินไว้เป็นเงินสำรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ทรัพย์สินที่จัดสรรไว้เป็นเงินสำรองตามวรรคหนึ่ง จะเป็นเงินสด หรือพันธบัตรรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดก็ได้

มาตรา ๒๔ รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้บริษัทวางเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ (๑) ไว้กับนายทะเบียนตามประเภทของการประกันภัย และตามอัตราหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๑๕ และเงินสำรองที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ เป็นทรัพย์สินที่การโอนหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้นจะต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายหรือต้องกระทำ

ต่อบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับการโอนหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้น ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องนั้นทราบ และห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องนั้นโอนหรือให้ไปซึ่งทรัพย์สินนั้น จนกว่านายทะเบียนจะมีหนังสือแจ้งการถอนหรือการเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๒๖ หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทวางไว้ตามมาตรา ๑๕ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ทั้งนี้ ตลอดเวลาที่บริษัทยังมีได้เล็กน้อย

ในกรณีที่บริษัทเลิกกัน ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีบุริมสิทธิพิเศษเหนือทรัพย์สินที่วางเป็นหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๕ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ (๑) ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ และมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าวก่อนเจ้าหนี้บุริมสิทธิพิเศษอื่น

ในกรณีที่บริษัทล้มละลาย ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีบุริมสิทธิพิเศษเหนือทรัพย์สินที่วางเป็นหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๕ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ (๑) ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าวอย่างเดียวกันกับเจ้าหนี้มีประกันตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

ทรัพย์สินของบริษัทนอกจากหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๕ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ (๑) ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นอย่างเดียวกันกับผู้ทรงบุริมสิทธิในมูลค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๗ บริษัทต้องดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตลอดเวลาที่ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของเบี้ยประกันภัยสุทธิที่ได้รับทั้งหมดสำหรับปีปฏิทินที่ล่วงแล้ว แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่าสามสิบล้านบาท

หมวด ๒ การควบคุมบริษัท

มาตรา ๒๘ นอกจากการประกันวินาศภัย บริษัทจะลงทุนประกอบธุรกิจอื่นใดได้ เฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ในการนี้รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขสำหรับการประกอบธุรกิจ นั้น ๆ ให้บริษัทปฏิบัติตามก็ได้

มาตรา ๒๙ กรมธรรม์ประกันภัยที่บริษัทออกให้แก่ผู้เอาประกันภัย ต้องเป็นไปตามแบบและข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ รวมทั้งเอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยด้วย

แบบและข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้วตามวรรคหนึ่ง เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควรหรือเมื่อบริษัทร้องขอ นายทะเบียนจะสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมหรือยกเลิกแบบ หรือข้อความนั้นบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้

ในกรณีที่บริษัทออกกรมธรรม์ประกันภัยแตกต่างไปจากแบบหรือข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยมีสิทธิเลือกให้บริษัทต้องรับผิดชอบในการชำระหนี้ตามแบบกรมธรรม์ประกันภัย หรือข้อความที่บริษัทออกให้นั้น หรือตามแบบหรือข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้วก็ได้ และไม่ว่าผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยจะใช้สิทธิดังกล่าวนี้ประการใดหรือไม่ ย่อมไม่เป็นเหตุให้บริษัทพ้นความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่บริษัทออกกรมธรรม์ประกันภัยโดยใช้แบบหรือข้อความที่นายทะเบียนมิได้ให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้เอาประกันภัยจะเลือกให้บริษัทต้องรับผิดชอบตามกรมธรรม์ประกันภัยนั้น หรือจะบอกเลิกสัญญาประกันภัยนั้นเสียและให้บริษัทคืนเบี้ยประกันภัยทั้งสิ้นที่ได้ชำระไว้แล้วแก่บริษัทก็ได้ และไม่ว่าผู้เอาประกันภัยจะใช้สิทธิดังกล่าวนี้ประการใดหรือไม่ ย่อมไม่เป็นเหตุให้บริษัทพ้นความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ อัตราเบี้ยประกันภัยที่บริษัทกำหนด จะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

อัตราเบี้ยประกันภัยที่นายทะเบียนเห็นชอบไว้แล้ว เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควรหรือเมื่อบริษัทร้องขอ นายทะเบียนจะสั่งให้เปลี่ยนอัตรานั้นเสียใหม่ก็ได้ การเปลี่ยนอัตราใหม่ไม่มี

ผลกระทบกระเทือนกรรมธรรม์ประกันภัยที่ได้กำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้ก่อนแล้ว

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้บริษัทกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ประกอบธุรกิจประกันชีวิต

(๒) รับประกันวินาศภัยเกินกว่าจำนวนดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน

(ก) รับประกันอัคคีภัยรายเดี่ยวหรือหลายรายรวมกันเพื่อวินาศภัยอันเดียวกัน ภายในเขตที่นายทะเบียนกำหนด ทั้งนี้ โดยมีจำนวนเงินเอาประกันภัยเกินกว่าร้อยละสิบของเงินกองทุน

(ข) รับประกันวินาศภัยยานพาหนะทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และบุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในยานพาหนะนั้น และการประกันภัยคำจุณเพื่อวินาศภัยอันเดียวกัน ทั้งนี้ โดยมีจำนวนเงินเอาประกันภัยแต่ละยานพาหนะเกินกว่าร้อยละสิบของเงินกองทุน

(ค) รับประกันวินาศภัยอื่นนอกจาก (ก) หรือ (ข) โดยมีจำนวนเงินเอาประกันภัยรายหนึ่งเกินกว่าร้อยละสิบของเงินกองทุน

ในกรณีที่มีการประกันต่อซึ่งวินาศภัยตาม (ก) (ข) หรือ (ค) โดยมีผลบังคับพร้อมกับการรับประกันวินาศภัย มิให้นำจำนวนเงินที่เอาประกันต่อเข้าอยู่ในจำนวนที่กำหนดตาม (ก) (ข) หรือ (ค)

(๓) ลดทุนโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

(๔) ฝากเงินไว้ที่อื่นนอกจากที่ธนาคาร บริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

(๕) เก็บเงินสดไว้ที่อื่นนอกจากเก็บไว้ที่สำนักงานของบริษัท

(๖) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดให้แก่กรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทเพื่อเป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องจากธุรกิจหรือการกระทำใด ๆ เว้นแต่เป็นการจ่ายบำเหน็จ เงินเดือน โบนัส หรือเงินอย่างอื่นที่พึงจ่ายตามปกติ

(๗) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดให้แก่ตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัย นอกจากเงินค่าจ้างหรือบำเหน็จที่พึงจ่ายตามปกติ

(๘) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดล่วงหน้าให้แก่บุคคลใด เป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทนสำหรับงานที่จะทำให้แก่บริษัท

(๙) จ่ายบำเหน็จให้แก่บุคคลที่ช่วยให้มีการทำสัญญาประกันภัย ซึ่งมีใช้ตัวแทน

ประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยของบริษัท

(๑๐) ซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่

(ก) เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือสำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทตามสมควร

(ข) เพื่อใช้สำหรับการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๘

(ค) เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากการรับชำระหนี้หรือจากการบังคับ

จำนอง

การซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ตาม (ก) หรือ (ข) หรือการได้อสังหาริมทรัพย์มาจากการรับชำระหนี้ตาม (ค) ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน ในการอนุญาตนายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

(๑๑) ให้ประโยชน์เป็นพิเศษแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย

(๑๒) รับชำระเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัยลดลงต่ำกว่าจำนวนที่ต้องชำระ

(๑๓) ตั้งหรือมอบหมายบุคคลอื่นนอกจากตัวแทนประกันวินาศภัย นายหน้าประกันวินาศภัย หรือพนักงานของบริษัทซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงินเป็นผู้รับชำระเบี้ยประกันภัย

(๑๔) ออกกรมธรรม์ประกันภัยโดยไม่มีลายมือชื่อของกรรมการผู้มีอำนาจผูกพันบริษัทและไม่ได้ประทับตราของบริษัทตามที่ได้จดทะเบียนไว้ หรือไม่มีลายมือชื่อของผู้จัดการสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยและไม่ได้ประทับตราของบริษัทนั้นด้วย ถ้ามี

(๑๕) โฆษณาจูงใจอันเป็นเท็จหรือเกินความจริงเกี่ยวกับบริษัทหรือธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัท

(๑๖) ตั้งหรือมอบหมายบุคคลอื่นนอกจากตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทไปชักชวนซื้อหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการกระทำของกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทซึ่งกระทำการในนามบริษัท หรือ

(๑๗) ขายหรือให้อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ หรืออสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่นายทะเบียนกำหนดแก่กรรมการ หรือซื้อทรัพย์สินจากกรรมการ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการและได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน

มาตรา ๓๒ คำสั่งของนายทะเบียนที่ไม่อนุญาตตามมาตรา ๓๑ (๒) ให้ผู้ถูกระงับต่อ

รัฐมนตรีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๓ บริษัทต้องจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของบริษัทตามมาตรา ๓๑ (๑๐) ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทมิไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือสำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท หรือเพื่อใช้สำหรับการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นตามมาตรา ๓๑ (๑๐) (ก) หรือ (ข) ถ้ามิได้ใช้อสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวแล้ว ให้จำหน่ายภายในเก้าปีนับแต่วันที่เลิกใช้

(๒) อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากการรับชำระหนี้ หรือจากการบังคับจำนองตามมาตรา ๓๑ (๑๐) (ค) ให้จำหน่ายภายในเก้าปีนับแต่วันที่ได้มา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้มีไว้เพื่อใช้ในกิจการตามมาตรา ๓๑ (๑๐) (ก) หรือ (ข)

กำหนดระยะเวลาที่กำหนดตาม (๑) และ (๒) นายทะเบียนอาจขยายให้อีกได้ไม่เกินสามปี เมื่อบริษัทร้องขอก่อนสิ้นระยะเวลานั้น โดยมีเหตุผลอันสมควร ในการอนุญาตนายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้บริษัทตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของบริษัท

(๑) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๒) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต

(๓) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทในช่วงเวลาที่บริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยหรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย เว้นแต่จะได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๕) ถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทตามมาตรา ๕๓

(๖) เป็นข้าราชการการเมือง

(๗) เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมบริษัท เว้นแต่เป็นกรณีของบริษัทที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของ

บริษัทหรือเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้บริษัทแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลใดนอกจากกรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัททำการรับประกันวินาศภัย รับเบี้ยประกันภัย และชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัยไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดนอกจากการประกันต่อ

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้บริษัทประวิงการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือประวิงการคืนเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่ายหรือคืนแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือจ่ายหรือคืนไปโดยไม่สุจริต

การกระทำหรือการปฏิบัติใดๆ ของบริษัทที่จะถือว่าเป็นการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจประกาศกำหนดให้บริษัทปฏิบัติการใด ๆ ในเรื่องต่อไปนี้ได้

- (๑) การเก็บเบี้ยประกันภัย
- (๒) การประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัท
- (๓) การประกันต่อ
- (๔) การจำแนกประเภทค่าใช้จ่าย
- (๕) การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยไว้เป็นประเภท ๆ
- (๖) อัตราค่าจ้างหรือบำเหน็จสำหรับตัวแทนประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันวินาศภัยตามประเภทของการประกันวินาศภัย
- (๗) แบบ ขนาด ตัวอักษร ภาษาที่ใช้ และข้อความของหนังสือมอบอำนาจของบริษัท รวมทั้งเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัท

มาตรา ๓๘ ในการติดต่อกับประชาชน บริษัทต้องเปิดทำการตามวันและเวลาที่นายทะเบียนประกาศกำหนด แต่ทั้งนี้ บริษัทจะเปิดทำการเกินกว่าที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๓๙ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกันอสังหาริมทรัพย์ เมื่อบริษัททำสัญญาประกันอสังหาริมทรัพย์ใด ให้บริษัทยื่นรายการเกี่ยวกับการรับประกันอสังหาริมทรัพย์ตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ทำสัญญาประกันอสังหาริมทรัพย์นั้น

บทบัญญัติวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่การประกันต่อ

มาตรา ๔๐ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับรายการตามมาตรา ๓๘ และเห็นสมควร จะกระทำการตรวจสอบเพื่อทราบราคาทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ก็ให้กระทำได้ ในการนี้ให้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ตั้งของทรัพย์สินนั้นในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและ พระอาทิตย์ตกได้ตามที่เห็นสมควร และให้มีอำนาจตรวจและเรียกให้ส่งเอกสารรวมทั้งหลักฐานใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การที่จะทราบราคาอันแท้จริงของทรัพย์สินนั้น

ผู้เอาประกันภัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง

ถ้าผู้เอาประกันภัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้ความสะดวกตามวรรคสองจนเป็นเหตุให้ ไม่สามารถทำการตรวจสอบได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานเป็นหนังสือต่อนายทะเบียน ในกรณี เช่นว่านี้ เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควร นายทะเบียนจะมีคำสั่งให้สัญญาประกันอัคคีภัยรายนั้นเป็น อันระงับสิ้นไปก็ได้ คำสั่งของนายทะเบียนให้กำหนดวันที่ให้สัญญาประกันอัคคีภัยระงับสิ้นไป ซึ่ง ต้องไม่น้อยกว่าสามวันนับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่ง และให้นายทะเบียนแจ้งคำสั่งนั้นไปยัง บริษัทและผู้เอาประกันภัยโดยพลัน เมื่อนายทะเบียนได้มีคำสั่งเช่นว่านี้ให้สัญญาประกันอัคคีภัยราย นั้นระงับสิ้นไปในวันที่นายทะเบียนกำหนดนั้น

ในกรณีที่สัญญาประกันอัคคีภัยระงับสิ้นไปตามวรรคสาม ในส่วนที่เกี่ยวกับนิติ สัมพันธระหว่างบริษัทกับผู้เอาประกันภัย ให้ถือเสมือนว่าการระงับสิ้นไปแห่งสัญญาประกัน อัคคีภัยนั้นได้ระงับสิ้นไปเพราะผู้เอาประกันภัยบอกเลิกสัญญา

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่ปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบตามมาตรา ๓๘ ว่า ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยมีราคาต่ำกว่าจำนวนเงินที่เอาประกันภัยมากถึงขนาดที่พนักงาน เจ้าหน้าที่เห็นว่าต่ำเกินสมควร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบนั้นต่อนายทะเบียน ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ปรากฏผลการตรวจสอบ ในกรณีเช่นนี้ให้นายทะเบียนเห็นเป็นการสมควร ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ลดจำนวนเงินที่เอาประกันภัยลงเท่าที่นายทะเบียน เห็นสมควรไปยังบริษัทและผู้เอาประกันภัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ แต่จำนวนเงินเอาประกันภัยที่ลดลงแล้วนั้น ต้องไม่ต่ำกว่าราคาทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ตามที่ปรากฏในการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๒ เมื่อได้มีคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๑ แล้ว

(๑) ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิบอกเลิกสัญญาประกันอัคคีภัยรายนั้นเสียได้ภายในสาม

วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียน และเมื่อได้บอกเลิกแล้วให้บริษัทคืนเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยตามส่วนเฉลี่ยของระยะเวลาที่เอาประกันภัยนั้น

(๒) ถ้าผู้เอาประกันภัยได้บอกเลิกสัญญาประกันอัคคีภัยตาม (๑) ให้ถือว่า การประกันภัยรายนั้น มีจำนวนเงินที่เอาประกันภัยตามที่นายทะเบียนได้มีคำสั่งให้ลดลงแล้วนั้น ทั้งนี้ นับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่งและให้บริษัทกำหนดเบี้ยประกันภัยสำหรับระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยเท่าที่ได้ลดลงแล้วนั้น และให้คืนเบี้ยประกันภัยส่วนที่เกินให้แก่ผู้เอาประกันภัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่ง

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่วินาศภัยเกิดแก่ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยและพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีเหตุอันควรสงสัยว่าวินาศภัยนั้นเกิดขึ้นด้วยความทุจริตของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัย ให้พนักงานสอบสวนแจ้งเหตุที่สงสัยนั้นไปยังนายทะเบียน ในกรณีเช่นนี้ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งไปยังบริษัทให้คงใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายประกันภัยรายที่สงสัยนั้นไว้ เมื่อเหตุอันควรสงสัยนั้นหมดไปแล้ว ให้นายทะเบียนถอนคำสั่งนั้นเสีย และแจ้งการถอนคำสั่งนั้นไปยังบริษัทและผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัย

ในกรณีที่นายทะเบียนออกคำสั่งให้คงใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนระบอบอยู่นับแต่วันที่นายทะเบียนออกคำสั่งจนถึงวันถอนคำสั่งนั้น

มาตรา ๔๔ ให้บริษัทจัดทำสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัทตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนด

เมื่อมีเหตุจะต้องลงในสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีของบริษัทเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท ให้บริษัทลงรายการที่เกี่ยวกับเหตุนั้นในสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท ทั้งนี้ ไม่ช้ากว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่เหตุอันจะต้องลงรายการนั้น

มาตรา ๔๕ ให้บริษัทเก็บรักษาสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีตามมาตรา ๔๔ ไว้ที่สำนักงานของบริษัทไม่น้อยกว่าสิบปีนับแต่วันที่ลงรายการครั้งสุดท้ายในสมุดทะเบียนหรือสมุดบัญชานั้น หรือนับแต่วันที่บริษัทพ้นจากความรับผิดชอบตามรายการที่มีความรับผิดชอบครั้งสุดท้ายนี้ แล้วแต่อย่างใดจะยาวกว่า

มาตรา ๔๖ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจสอบดูสมุดทะเบียนตามมาตรา ๔๔ เฉพาะรายการที่ตนเกี่ยวข้องหรือจะขอให้บริษัทคัดสำเนารายการดังกล่าวโดยรับรองว่าถูกต้องด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเสียค่าบริการตามที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๔๗ บริษัทต้องจัดส่งรายงานประจำปีแสดงฐานะการเงินและกิจการของบริษัทสำหรับรอบปีปฏิทินที่ล่วงแล้วต่อนายทะเบียน ตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนด ภายในห้าเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

สำหรับบริษัทที่เป็นสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศต้อง ส่งรายงานประจำปีของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่ตนเป็นสาขาด้วยภายในห้าเดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศนั้น

รายงานประจำปีตามมาตรา ๔๗ นี้ ต้องมีการรับรองโดยผู้สอบบัญชีด้วย

มาตรา ๔๘ ถ้าปรากฏว่ารายงานประจำปีของบริษัทส่งตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่มียาการครบถ้วนบริบูรณ์ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องหรือครบถ้วนบริบูรณ์ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

ในกรณีที่บริษัทไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าบริษัทมิได้ส่งรายงานประจำปีตามมาตรา ๔๗

มาตรา ๔๙ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทยื่นรายงานหรือเอกสารใด ๆ ตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราว ตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนดก็ได้ และนายทะเบียนจะให้ทำคำชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานหรือเอกสารนั้นด้วยก็ได้

รายงานหรือเอกสารที่ยื่นหรือแสดงหรือทำคำชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความตามวรรคหนึ่ง บริษัทต้องทำให้ครบถ้วนตรงต่อความเป็นจริง

มาตรา ๕๐ ให้บริษัทประกาศรายการย่อตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดแสดงสินทรัพย์และหนี้สินที่มีอยู่ในวันสิ้นปีปฏิทินภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งรายงานประจำปีตามมาตรา ๔๗ ในหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกจำหน่ายในท้องถิ่นที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่อย่างน้อยหนึ่งฉบับ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ปิดประกาศไว้ในที่ที่เปิดเผย ณ สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาของบริษัทไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนด้วย

มาตรา ๕๑ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัท และเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสำนักงานของบริษัทในระหว่างเวลาทำการเพื่อทราบข้อเท็จจริง ในการนี้ให้มีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ จากกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทและสอบถามบุคคลดังกล่าวได้

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของบริษัท หรือสถานที่ใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสมุดบัญชี เอกสาร หรือดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท เพื่อตรวจสอบหรือประเมินราคาทรัพย์สินของบริษัท ในระหว่างเวลาทำการหรือในเวลาว่างระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก

(๓) สั่งให้บริษัทหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ

(๔) เรียกบุคคลดังกล่าวใน (๑) หรือ (๓) มาให้ถ้อยคำหรือจะสั่งให้บุคคลดังกล่าวยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงตามที่ต้องการก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๕๒ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อนายทะเบียนว่า บริษัทใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้บริษัทนั้นแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในการนี้จะสั่งให้เพิ่มทุนหรือลดทุน หรือ จะสั่งให้บริษัทหยุดรับประกันวินาศภัยเป็นการชั่วคราวด้วยก็ได้

ในกรณีที่บริษัทใดไม่เพิ่มทุนหรือลดทุนภายในกำหนดเวลาที่นายทะเบียนสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นนับแต่วันที่ได้รับกำหนดเวลาตามคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าว

ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องให้บริษัทใดเพิ่มทุนหรือลดทุน เพื่อให้บริษัทนั้นสามารถพียงฐานะและการดำเนินการต่อไปได้ นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะสั่งให้บริษัทเพิ่มทุนหรือลดทุนทันทีก็ได้โดยให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ในการเพิ่มทุนหรือลดทุนตามวรรคสองหรือวรรคสาม มิให้นำมาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ และมาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ มาตรา ๑๓๖ วรรคสอง (๒) มาตรา ๑๓๘ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณีมาใช้บังคับ

มาตรา ๕๓ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อนายทะเบียนว่า บริษัทใดมีฐานะหรือการ ดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชนหรือ กรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทใด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนาย ทะเบียนตามมาตรา ๕๒ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทนั้นถอดถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่ง รับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทผู้เป็นต้นเหตุดังกล่าวออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้บริษัทนั้นแต่งตั้งบุคคล อื่นโดยความเห็นชอบจากนายทะเบียนเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วัน ถอดถอน

ในกรณีที่บริษัทใดไม่ถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือถอดถอนแล้วไม่แต่งตั้ง บุคคลอื่นเข้าดำรงตำแหน่งแทนตามวรรคสอง นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมี อำนาจสั่งถอดถอนบุคคลดังกล่าวหรือแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปดำรงตำแหน่ง เป็นเวลาไม่เกินสามปี และมีให้นำความในมาตรา ๓๔ (๔) มาใช้บังคับ

ให้ผู้ซึ่งนายทะเบียนแต่งตั้งตามวรรคสามได้รับค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากทรัพย์สินของบริษัทนั้น และในระหว่างเวลาที่บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งอยู่ผู้ถือ หุ้นของบริษัทจะมีมติเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งของนายทะเบียนมิได้

บุคคลซึ่งถูกถอดถอนตามคำสั่งของนายทะเบียนจะเข้าไปเกี่ยวข้องหรือดำเนินการ ใด ๆ ในบริษัทนั้นไม่ได้ไม่ว่าโดยทางตรงและทางอ้อม

ให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนที่ให้ถอดถอนหรือแต่งตั้งตามมาตรานี้เป็นมติของ ที่ประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้บริษัทหยุดรับประกันวินาศภัยเป็น การชั่วคราวตามมาตรา ๕๒ ห้ามมิให้กรรมการ พนักงาน และลูกจ้างของบริษัทส่งจ่ายเงินของ บริษัท หรือทำการเคลื่อนย้ายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของบริษัท เว้นแต่เป็นการจ่ายเงินเดือนหรือ ค่าจ้างแก่พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทตามปกติ สำหรับการจ่ายเงินอื่นให้เป็นไปตามที่นาย

ทะเบียนกำหนด

ให้บริษัทที่ได้รับคำสั่งของนายทะเบียนให้หยุดรับประกันวินาศภัยเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๕๒ รายงานเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบถึงบรรดาเจ้าหนี้และลูกหนี้ทั้งหมดของบริษัทภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๕๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๕๖ ผู้มีส่วนได้เสียชอบที่จะขอตรวจสอบสมุดทะเบียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องแก่สมุดทะเบียนที่นายทะเบียนเก็บรักษาไว้ และขอคัดสำเนาโดยมีคำรับรองของนายทะเบียนได้ โดยยื่นคำขอต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๕๗ เมื่อบริษัทใดประสงค์จะเลิกกิจการให้บริษัทนั้นแจ้งความประสงค์ที่จะเลิกกิจการต่อนายทะเบียนให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามเดือนก่อนเลิกกิจการ

ในกรณีที่บริษัทซึ่งเป็นสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศเลิกกิจการให้มีการชำระบัญชี ในการชำระบัญชึ้นั้นให้นำความในมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๘ ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกรมธรรม์ประกันภัย หากมิได้เรียกร้องจากบริษัทจนล่วงพ้นอายุความแล้ว ให้บริษัทนำส่งเงินดังกล่าวเข้ากองทุนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ครบกำหนดอายุความ

หมวด ๓

การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

มาตรา ๕๙ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยเมื่อปรากฏแก่รัฐมนตรีว่าบริษัท

(๑) มีหนี้สินเกินกว่าทรัพย์สินหรือมีฐานะการเงินไม่มั่นคงอันอาจเกิดความ

เสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน

(๒) ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง เงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด หรือประกาศที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรี นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในเมื่ออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน

(๓) หยุดประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๔) ประวิงการจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือประวิงการคืนเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่ายหรือคืนโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือจ่ายหรือคืนไปโดยไม่สุจริต

(๕) ถ้าประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน

มาตรา ๖๐ เมื่อบริษัทใดถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ให้บริษัทนั้นเลิกกันนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และให้มีการชำระบัญชี ในการชำระบัญชีนั้นให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีการใดที่เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน

มาตรา ๖๑ เพื่อประโยชน์แก่การชำระบัญชี ให้ถือว่าบริษัทซึ่งเป็นสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศเป็นบริษัทจำกัด และเพื่อประโยชน์แก่การนี้ให้ถือว่านายทะเบียนและกรรมการประกันภัยเป็นนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้วแต่กรณี และการเสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นให้เสนอต่อนายทะเบียนแต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงสิทธิเรียกร้องใด ๆ ที่มีต่อบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศนั้น

มาตรา ๖๒ ผู้ชำระบัญชีซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๖๐ อาจได้รับเงินค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากทรัพย์สินของบริษัท

หมวด ๔

ตัวแทนประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันวินาศภัย

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

คำขอรับใบอนุญาตและใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด
ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยให้ระบุด้วยว่าเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทใด

มาตรา ๖๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) บรรลุนิติภาวะ
- (๒) มีภูมิลำเนาในประเทศไทย
- (๓) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (๕) ไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๖) ไม่เป็นนายหน้าประกันวินาศภัย
- (๗) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- (๘) ได้รับการศึกษาวิชาประกันวินาศภัยจากสถาบันการศึกษาที่นายทะเบียนประกาศกำหนด หรือสอบความรู้เกี่ยวกับการประกันวินาศภัยได้ตามหลักสูตรและวิธีการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

มาตรา ๖๕ ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๖๔ ประสงค์จะเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทใด ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทนั้นต่อนายทะเบียน พร้อมด้วยหนังสือแสดงความต้องการของบริษัทให้ผู้นั้นเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย

เมื่อนายทะเบียนได้พิจารณาคำขอตามวรรคหนึ่งเป็นที่พอใจแล้ว ให้ออกใบอนุญาตให้ผู้นั้นเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทที่แสดงความต้องการ เมื่อได้ออกใบอนุญาตแล้วให้แจ้งให้บริษัททราบ

ผู้ที่เป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทใดอยู่แล้ว อาจขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทอื่นอีกได้ คำขอรับใบอนุญาตเช่นว่านี้ ผู้ขอต้องยื่นหนังสือแสดงความยินยอมของบริษัทที่ผู้นั้นเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยอยู่แล้วพร้อมกับหนังสือแสดงความ

ต้องการของบริษัทใหม่ที่ต้องมีข้อความแสดงไว้ด้วยว่าบริษัทใหม่นั้นได้ทราบแล้วว่าผู้ขอเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทใดอยู่แล้ว เมื่อนายทะเบียนได้ออกใบอนุญาตแล้วให้แจ้งบริษัทที่เกี่ยวข้องทราบ

หนังสือแสดงความต้องการตามวรรคหนึ่งและหนังสือแสดงความยินยอมตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๖๖ ตัวแทนประกันวินาศภัยอาจทำสัญญาประกันวินาศภัยในนามของบริษัทได้ เมื่อได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัท

ตัวแทนประกันวินาศภัย นายหน้าประกันวินาศภัย หรือพนักงานของบริษัทซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน อาจรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัทได้ เมื่อได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัท

หนังสือมอบอำนาจของบริษัทตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

หนังสือมอบอำนาจของบริษัท แม้มิได้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดก็ไม่เป็นเหตุให้เสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกเพราะเหตุที่มิได้ทำตามแบบที่กำหนดนั้น

มาตรา ๖๗ บุคคลธรรมดาซึ่งจะขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยได้ ต้องไม่เป็นตัวแทนประกันวินาศภัย หรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทใด และให้นำความในมาตรา ๖๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๘) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นิติบุคคลอาจขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยได้เมื่อ

- (๑) นิติบุคคลนั้นมีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย
- (๒) กิจการดังกล่าวอยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น
- (๓) นิติบุคคลนั้นมีพนักงานหรือลูกจ้างที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้ทำการแทนนิติบุคคลดังกล่าว และ
- (๔) นิติบุคคลนั้นต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๖๘ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติมาตรา ๖๗ ประสงค์จะเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียน

การออกใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ให้เป็นไปตาม

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนด

คำขอรับใบอนุญาตและใบอนุญาตตามมาตรา ๖๕ ให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๖๕ นายหน้าประกันวินาศภัยต้องมีสำนักงานตามที่ระบุไว้ในคำขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ในกรณีย้ายสำนักงาน ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนเป็นหนังสือ ภายในห้าวันนับแต่วันที่ย้าย

มาตรา ๖๖ ให้นายหน้าประกันวินาศภัยจัดทำสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับธุรกิจของตนตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนด

เมื่อมีเหตุจะต้องลงในสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้นายหน้าประกันวินาศภัยลงรายการเกี่ยวกับเหตุนั้นในสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และเอกสารเช่นนั้น ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิเหตุจะต้องลงรายการนั้น

มาตรา ๖๗ ให้นายหน้าประกันวินาศภัยเก็บรักษาสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และเอกสารที่เกี่ยวกับธุรกิจของตน รวมทั้งเอกสารประกอบการลงสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีไว้ที่สำนักงานของตนไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันลงรายการครั้งสุดท้ายในสมุดทะเบียนหรือสมุดบัญชานั้น

มาตรา ๖๘ ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยและใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด ภายในกำหนดสองเดือนก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งได้ต่ออายุใบอนุญาตครบสองคราวติดต่อกันแล้ว และได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อไป ให้ใบอนุญาตที่ออกให้ในคราวต่อไปนั้นมีอายุห้าปี

มาตรา ๖๙ นายหน้าประกันวินาศภัยผู้ใด ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างในบริษัทใด ให้ใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยของผู้นั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่บริษัทได้ส่งมอบกรรมสิทธิ์ประกันภัยแก่ผู้เอาประกันภัย

หรือผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายมีประกันภัยนั้นแล้วก็ดี หรือได้ส่งมอบแก่นายหน้าประกันวินาศภัย เพื่อส่งมอบแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายมีประกันภัยนั้นก็ดี ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้เอาประกันภัยรายนั้นได้ชำระเบี้ยประกันภัยแก่บริษัทแล้ว

มาตรา ๗๕ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการปฏิบัติของนายหน้าประกันวินาศภัย นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกให้นายหน้าประกันวินาศภัยมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้ส่งสมุดทะเบียนสมุดบัญชีหรือเอกสารใด ๆ หรือให้ส่งรายงานตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนดเพื่อตรวจสอบ หรือจะเข้าไปในสำนักงานของบุคคลดังกล่าวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบดังกล่าวก็ได้ ในการนี้นายหน้าประกันวินาศภัยต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๗๖ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่าตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัย

- (๑) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้
 - (๒) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖๔ หรือมาตรา ๖๗ แล้วแต่กรณี
 - (๓) ดำเนินงานทำให้เกิดหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายมีประกันภัย หรือประชาชน
- เมื่อนายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งคำสั่งนั้นไปยังผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๗๗ ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๗๖ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อ่านคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗๘ ห้ามมิให้ผู้ใดชักชวน แนะนำ หรือกระทำความด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับผู้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในต่างประเทศหรือกับบุคคลใด ๆ นอกจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่นายหน้าประกันวินาศภัยซึ่งได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนให้ทำการซื้อหรือจัดการให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ทำสัญญาประกันต่อกับผู้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยใน

ต่างประเทศ

หมวด ๕

กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัย

มาตรา ๗๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ

มาตรา ๗๖ บริษัทใดไม่นำส่งเงินเข้ากองทุนให้ถูกต้องตามมาตรา ๕๘ ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของเงินที่ไม่ได้นำส่งดังกล่าว

มาตรา ๗๗ ให้กองทุนประกอบด้วย

- (๑) เงินที่ได้รับตามมาตรา ๑๒๐
- (๒) เงินที่ได้รับตามมาตรา ๕๘
- (๓) เงินเพิ่มที่ได้รับตามมาตรา ๗๖
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้มอบให้ และ
- (๕) ดอกผลของกองทุน

มาตรา ๗๘ เงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๗๗ ให้เป็นของกรมการประกันภัยและไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๗๙ การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๔ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ วรรคห้า มาตรา ๘ มาตรา

๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๐ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๖
วรรคสี่ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง หรือเงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา ๓๑ (๑๐) วรรคสอง
หรือมาตรา ๓๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และถ้าเป็น
กรณีกระทำความผิดต่อเนื่องให้ปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๕ บริษัทใดไม่ตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้น หรือไม่แจ้งผู้ถือหุ้นอันเป็น
การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท ในกรณีที่เป็น
การกระทำความผิดต่อเนื่องให้ปรับอีกวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปีหรือ
ปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาท
ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่ง
แสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๘ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๑
มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง
หรือไม่วางเงินสำรองประกันภัยตามมาตรา ๒๔ หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่รัฐมนตรีประกาศ
ตามมาตรา ๓๗ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และถ้าเป็นกรณีการกระทำความผิดต่อเนื่อง ให้ปรับอีกไม่เกินวันละ
สองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๙๐ บริษัทใดออกกรมธรรม์ประกันภัยหรือเอกสารประกอบหรือแนบท้าย
กรมธรรม์ประกันภัยโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ หรือกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๑ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่น

บาท

มาตรา ๕๒ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่ง

แสนบาท

มาตรา ๕๓ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๔ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๕๔ บริษัทใดไม่ยอมให้ผู้มีส่วนได้เสียตรวจสอบดูสมุดทะเบียนหรือไม่ยอมคัดสำเนารายการให้ตามและผู้มีส่วนได้เสียร้องขอตามมาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๕ บริษัทใดจงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้แจ้งในการยื่นรายการ หรือให้คำชี้แจงตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๕๖ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๕๑ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ วรรคห้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ตัวแทนประกันวินาศภัยผู้ใดทำสัญญาประกันภัยโดยไม่ได้รับมอบ

อำนาจเป็นหนังสือจากบริษัทตามมาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง หรือตัวแทนประกันวินาศภัย นายหน้าประกันวินาศภัย หรือพนักงานของบริษัทผู้ได้รับเบี้ยประกันภัยโดยไม่ได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัทตามมาตรา ๖๖ วรรคสองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๑ นายหน้าประกันวินาศภัยผู้ใดไม่มีสำนักงานตามที่ระบุไว้ในคำขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย หรือตามที่ได้แจ้งการย้ายสำนักงานไว้ต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๒ นายหน้าประกันวินาศภัยผู้ใดย้ายสำนักงานโดยไม่แจ้งต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๓ นายหน้าประกันวินาศภัยผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่ลงรายการในสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีตามมาตรา ๙๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสองพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๑๐๔ นายหน้าประกันวินาศภัยผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๕ นายหน้าประกันวินาศภัยผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งเรียกตามมาตรา ๙๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๙๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่บริษัทใดจงใจกระทำความผิดเพราะฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๓๕ หรือจงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้แจ้งหรือให้ทำคำชี้แจงตามมาตรา ๔๕ หรือไม่หยุดรับประกันวินาศภัยเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง กรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของบริษัทนั้นด้วย

มาตรา ๑๐๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ในการดำเนินงานของบริษัท กรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในบริษัท กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามบทบัญญัติในหมวด ๑ หมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ หรือหมวด ๗ ของลักษณะ ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติ กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัท จำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ.๒๔๙๕ หรือมาตรา ๒๑๕ หรือมาตรา ๒๑๖ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕

(๒) ในการสอบบัญชีของบริษัท ผู้สอบบัญชีผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๒๖๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ.๒๔๙๕

(๓) ผู้ใดเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒)

ให้ถือว่ากรรมการประกันภัยเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในความผิดตามมาตรา ๑๐๙ นี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคา หรือค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแทนผู้ได้รับความเสียหายด้วย ในการนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๐ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๙ และกรรมการประกันภัยเห็นว่าหากปล่อยเนิ่นช้าไว้อาจเกิดความเสียหายแก่

ประโยชน์ของประชาชนให้กรรมการประกันภัยมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมาย อาจถือได้ว่าเป็นของบุคคลนั้น แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าหกเดือนไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีมีการฟ้องคดีต่อศาลให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถฟ้องคดีได้ภายในหกเดือน ศาลที่มีเขตอำนาจจะสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของกรรมการประกันภัยก็ได้

ให้กรรมการประกันภัยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรรมการประกันภัยเป็นผู้ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง

การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลดังกล่าวจะหลบหนีออกนอกราชอาณาจักร เมื่อกรรมการประกันภัยร้องขอ ให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ ในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน เมื่ออธิบดีกรมการประกันภัยหรือบุคคลที่อธิบดีกรมการประกันภัยมอบหมายแจ้งให้อธิบดีกรมตำรวจทราบให้อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวันจนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของศาลอาญาหรือของอธิบดีกรมตำรวจที่สั่งตามวรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๑๑ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ยกเว้นมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๑๐ ให้คณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคนและคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๒ ให้ถือว่าบรรดาบริษัทที่ได้รับใบอนุญาต ประกอบธุรกิจประกัน

วินาศภัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าสาขาของบริษัทที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสาขาของบริษัทที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในการอนุญาต

มาตรา ๑๑๓ บริษัทตามมาตรา ๑๑๒ บริษัทใดได้ออกหุ้นไว้แล้วโดยไม่เป็นไปตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้บริษัทนั้นดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๔ บริษัทตามมาตรา ๑๑๒ บริษัทใดมีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการที่เป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คงมีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการที่เป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยในอัตราที่เป็นอยู่ต่อไป

มาตรา ๑๑๕ ให้บริษัทตามมาตรา ๑๑๒ ที่มีสำนักงานแยกออกจากสำนักงานใหญ่ และประกอบการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบริษัทตามมาตรา ๑๑๒ ยื่นขอรับอนุญาตเป็นสาขาให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือเลิกสำนักงานนั้นเสีย ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และภายในระยะเวลาดังกล่าวมิให้ถือว่าบริษัทตามมาตรา ๑๑๒ ผ่าฝืนมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๑๖ ให้บริษัทตามมาตรา ๑๑๒ วางหลักทรัพย์ประกันให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงออกตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๗ ให้บริษัทตามมาตรา ๑๑๒ จัดให้มีการดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนให้ถูกต้องตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๘ มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทตามมาตรา ๑๑๒ ได้มาหรือมีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และต้องจำหน่ายไปตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าปีนับแต่วันที่เลิกใช้หรือวันที่ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้น แล้วแต่กรณี เว้นแต่อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทตามมาตรา ๑๑๒

ได้มาหรือมีอยู่ก่อนวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๐

มาตรา ๑๑๙ มิให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่ผู้ที่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของบริษัทตามมาตรา ๑๑๒ อยู่แล้วโดยชอบก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๐ ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ ตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกรมธรรม์ประกันภัยมีสิทธิได้รับ ซึ่งสิทธิเรียกร้องเงินนั้นขาดอายุความแล้วและอยู่ในครอบครองของบริษัทในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้บริษัทตรวจสอบและนำส่งเงินดังกล่าวเข้ากองทุนภายในสามเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้นำความในมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๑ บริษัทตามมาตรา ๑๑๒ บริษัทใดได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตอยู่แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้บริษัทนั้นประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามใบอนุญาตนั้นต่อไปได้ภายใต้เงื่อนไขดังนี้

(๑) หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทต้องวางไว้กับนายทะเบียนและเงินกองทุนที่บริษัทดำรงไว้ตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี ต้องเป็นหลักทรัพย์ประกันและเงินกองทุนต่างหากจากหลักทรัพย์ประกันและเงินกองทุนที่บริษัทตามมาตรา ๑๑๒ ต้องวางและดำรงไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

(๒) ต้องแยกรายรับและรายจ่ายของธุรกิจประกันชีวิตออกเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากรายรับและรายจ่ายของธุรกิจประกันวินาศภัย

(๓) ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ารัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทตามมาตรา ๑๑๒ นั้นด้วย

ให้บริษัทตามวรรคหนึ่ง จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต โดยรับโอนบรรดาทรัพย์สินหนี้สิน ความรับผิดชอบตามกรมธรรม์ประกันภัย ตลอดจนพนักงานและลูกจ้างในส่วนของบริษัทประกันชีวิตของบริษัทตามมาตรา ๑๑๒ เป็นของบริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่นั้นให้แล้วเสร็จภายในแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าวหรือปฏิบัติฝ่าฝืนมาตรานี้ ให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทตามมาตรา ๑๑๒ นั้นเป็นอันสิ้นอายุ

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่มีเหตุผลอันจำเป็น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจขยายระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้เมื่อ
บริษัทยุติมาตรา ๑๑๒ ร้องขอโดยแสดงเหตุผลอันจำเป็นให้ปรากฏ แต่ระยะเวลาที่ขยายให้
ดังกล่าวต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๕
มาตรา ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๗

มาตรา ๑๒๓ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือใบอนุญาต
เป็นนายหน้าประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นผู้ได้รับ
ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่
กรณี

มาตรา ๑๒๔ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือใบอนุญาต
เป็นนายหน้าประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ ในขณะเดียวกันแจ้ง
การเลิกกระทำการเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยอย่างใดอย่างหนึ่งต่อ
นายทะเบียนภายในสองเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพ้นระยะดังกล่าวหาก
ผู้ใดมิได้แจ้งการบอกเลิกการเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยอย่างใด
อย่างหนึ่งต่อนายทะเบียนให้ถือว่าใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยของผู้นั้นสิ้นสุดลงตั้งแต่นั้น
วันสิ้นระยะเวลาให้แจ้งการบอกเลิกดังกล่าว

มาตรา ๑๒๕ ให้บรรดากฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขในการอนุญาตที่ออก
หรือกำหนด ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่
ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออก
หรือกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราช

โองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ค่าขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย	๕๐,๐๐๐	บาท
(๒) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยทุกประเภท	๕๐๐,๐๐๐	บาท
(๓) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยไม่ครบทุกประเภท	๔๐๐,๐๐๐	บาท
(๔) ใบอนุญาตให้เปิดสาขาของบริษัท	๒๐,๐๐๐	บาท
(๕) การอนุญาตให้ย้ายสำนักงานใหญ่หรือสาขา	๕,๐๐๐	บาท
(๖) ค่าสมัครสอบความรู้เพื่อขอรับใบอนุญาต เป็นตัวแทนหรือนายหน้าประกันวินาศภัย	๒๐๐	บาท
(๗) ใบอนุญาตให้เป็นตัวแทนประกันวินาศภัย	๔๐๐	บาท
(๘) ใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย	๒๐,๐๐๐	บาท
(๙) ใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดาเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย	๔๐๐	บาท
(๑๐) ใบแทนใบอนุญาตทุกชนิด	๒๐๐	บาท
(๑๑) ค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจ ประกันวินาศภัยทุกประเภท	๕๐,๐๐๐	บาท
(๑๒) ค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจ ประกันวินาศภัยไม่ครบทุกประเภท	๔๐,๐๐๐	บาท
(๑๓) การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย ประเภท ๑ ปี	๒๐๐	บาท
(๑๔) การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย ประเภท ๕ ปี	๑,๐๐๐	บาท
(๑๕) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้า ประกันวินาศภัย ประเภท ๑ ปี	๖,๐๐๐	บาท
(๑๖) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้า ประกันวินาศภัย ประเภท ๕ ปี	๓๐,๐๐๐	บาท
(๑๗) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดา เป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ประเภท ๑ ปี	๒๐๐	บาท
(๑๘) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดา		

เป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ประเภท ๕ ปี	๑,๐๐๐	บาท
(๑๕) การขอตรวจดูเอกสาร	ครึ่งละ	๕๐ บาท
(๒๐) การคัดหรือรับรองสำเนาเอกสาร	หน้าละ	๕๐ บาท
(๒๑) ค่าขอรับความเห็นชอบในแบบและข้อความแห่ง กรรมธรรม์ประกันภัย เอกสารประกอบหรือแนบท้าย กรรมธรรม์ประกันภัย	แบบละ	๑,๐๐๐ บาท
(๒๒) ค่าขอรับความเห็นชอบการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย	แบบละ	๑,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยฉบับปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติหลายประการไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังขยายตัวในปัจจุบันและในอนาคต ประกอบกับได้มีการเปลี่ยนฐานะของสำนักงานประกันภัยเป็นกรมการประกันภัย ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของธุรกิจประกันวินาศภัยสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีความคล่องตัวและสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เอาประกันภัยเพิ่มขึ้น ตลอดจนควรกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เสียใหม่ เพื่อให้สามารถควบคุมและกำกับดูแลกิจการธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ค

**ระเบียบกรมการประกันภัย
ว่าด้วยวิธีพิจารณาข้อพิพาทการประกันภัย
พ.ศ. 2547**

.....

เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ตามสัญญาประกันภัย และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของกรมการประกันภัยให้มีคุณภาพที่ดีก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 วรรคท้ายแห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กรมการประกันภัยจึงออกระเบียบกรมการประกันภัย ว่าด้วยวิธีพิจารณาข้อพิพาทการประกันภัย พ.ศ. 2547 ไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “**ระเบียบกรมการประกันภัย ว่าด้วยวิธีพิจารณาข้อพิพาทการประกันภัย พ.ศ. 2547**”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

**หมวด 1
ข้อความทั่วไป**

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

“**ข้อพิพาทการประกันภัย**” หมายความว่า ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการชดเชยค่าสินไหมทดแทน หรือการใช้จ่ายจำนวนเงินตามสัญญาประกันภัย

“**กรมการประกันภัย**” หมายความว่า กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานในสังกัด

“**เจ้าหน้าที่**” หมายความว่า ข้าราชการหรือลูกจ้างสังกัดกรมการประกันภัย ทุกระดับที่มีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายจากอธิบดีให้มีหน้าที่ในการรับเรื่องจากผู้ร้องเรียนและดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับจากผู้ร้องเรียน

“ผู้ร้องเรียน” หมายความว่า บุคคลที่ยื่นคำร้องต่อกรมการประกันภัย ไม่ว่าจะยื่นโดยตรงหรือส่งผ่านมาทางหน่วยราชการ หรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนของประชาชน

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และหมายความรวมถึงสาขาของบริษัทต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจดังกล่าวในราชอาณาจักรด้วย

“คำร้อง” หมายความว่า หนังสือร้องเรียนที่ผู้ร้องเรียนยื่นขอความเป็นธรรมต่อกรมการประกันภัย ไม่ว่าจะยื่นโดยตรงหรือส่งผ่านมาทางหน่วยราชการ หรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนของประชาชน

“คำให้การ” หมายความว่า การกระทำด้วยวิธีการใด ๆ ของบริษัท เพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเอกสารหลักฐาน หรือแนวทางเพื่อการสอบหาข้อมูลเพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่

“การพิจารณา” หมายความว่า การดำเนินการใด ๆ ของเจ้าหน้าที่กรมการประกันภัย เพื่อยุติปัญหาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ร้องเรียนกับบริษัท

หมวด 2

การรับคำร้อง

ข้อ 4. เว้นแต่ในกรณีที่จะมีบทบัญญัติเป็นอย่างอื่น

4.1 คำร้องให้เสนอต่อกรมการประกันภัยได้ในทุกเขตพื้นที่

4.2 ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาคำร้องเฉพาะในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งมูลคดีเกิดขึ้นหรือซึ่งผู้ร้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในปัจจุบัน

4.3 นอกจากที่กำหนดในข้อ 4.2 เมื่อเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นเป็นการสมควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการไปได้ หากแต่จะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาเบื้องต้นทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว

4.4 คำร้องที่ยื่น ณ ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน กรมการประกันภัย ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการได้ในทุกกรณี

ข้อ 5. การรับคำร้องให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการโดยลำดับดังต่อไปนี้

5.1 กรณีที่ผู้ร้องเรียนมาพบเจ้าหน้าที่โดยตรง

5.1.1 ให้สอบทานข้อมูลในเบื้องต้นในทันทีที่รับคำร้องว่าประเด็นที่ผู้ร้องเรียนได้ยื่นคำร้องมานั้นมีมูลเหตุที่จะต้องดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาหรือไม่อย่างไร และหากพบว่าเป็นเพียงความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ถ้าเจ้าหน้าที่สามารถอธิบายทำความเข้าใจกับผู้ร้องเรียน หรือสามารถประสานกับบริษัทได้ ให้ดำเนินการบริการแก่ผู้ร้องเรียนโดยไม่ชักช้าและให้บันทึกไว้ เช่นผู้ร้องเรียนยังไม่เคยแจ้งบริษัททราบถึงการเกิดความเสียหายก็ให้ประสานบริษัทและแจ้งผลเบื้องต้นให้ผู้ร้องเรียนทราบทันที เป็นต้น

5.1.2 ในกรณีที่จะต้องรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา ให้ตรวจสอบถึงความสัมพันธ์ของผู้ร้องเรียนกับประเด็นปัญหาร้องเรียนไว้ประกอบการพิจารณาด้วย และให้แจ้งกำหนดวัน เวลาคืบหน้า ผลความคืบหน้าของการพิจารณาให้ผู้ร้องเรียนทราบภายในเวลาอันสมควร

5.1.3 ให้ตรวจสอบอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายด้วย และหากปรากฏว่าการใช้สิทธิเรียกร้องใกล้ขาดอายุความ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบในทันที เพื่อให้ผู้ร้องเรียนต้องเสียสิทธิในการนำคดีสู่การพิจารณาในชั้นศาล แต่ถ้าผู้ร้องเรียนยืนยันที่จะยื่นคำร้องดังกล่าวก็ให้เจ้าหน้าที่รับเรื่องไว้และดำเนินการให้โดยไม่ชักช้าแต่ต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

5.1.4 ตรวจสอบความประสงค์ของผู้ร้องเรียนว่าประสงค์จะให้กรมการประกันภัยดำเนินการอย่างไรเพื่อกรมการประกันภัยจะได้ดำเนินการแก้ไขประเด็นพิพาทได้ถูกต้องตามคำร้อง

5.1.5 หากเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า คำร้องดังกล่าวไม่มีประเด็นเป็นข้อพิพาท และได้พยายามชี้แจงแล้วแต่ผู้ร้องเรียนยังประสงค์ที่จะให้กรมการประกันภัยรับเรื่องไว้ ให้เจ้าหน้าที่รับเรื่องดังกล่าวไว้และเร่งดำเนินการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยไม่ชักช้า

5.1.6 ในกรณีผู้ร้องเรียนมายื่นคำร้องและพบว่าไม่อยู่ในเขตอำนาจตามข้อ 4 เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในข้อ 5 แล้วให้รับคำร้องและส่งต่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามเขตอำนาจในข้อ 4 ดำเนินการต่อไปโดยแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบและบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

5.2 ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนมิได้มาพบเจ้าหน้าที่โดยตรง แต่ได้ร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรไม่ว่าจะยื่นโดยตรงหรือยื่นผ่านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 5.1 และบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรทุกกรณี

ข้อ 6. กรณีรับคำร้องเรียนตามข้อ 5.1 เจ้าหน้าที่ต้องออกไปรับคำร้องซึ่งมีรายการอย่างน้อย ดังนี้

6.1 เลขรับคำร้อง วันเวลา และสถานที่ รับคำร้อง

6.2 ชื่อ ที่อยู่ของผู้ร้องเรียน และบริษัทที่ถูกร้องเรียน

6.3 ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง ของเจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้อง และหมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงานที่รับเรื่อง เพื่อผู้ร้องเรียนจะได้ใช้ติดตามเรื่อง

ข้อ 7. ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถึงกรรมการผู้จัดการบริษัทหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท เพื่อให้ไปพบเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งแนบสำเนาเอกสารคำร้อง เพื่อบริษัทจะได้ทราบข้อกล่าวหา และเตรียมข้อมูลประกอบการชี้แจง ทั้งนี้เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการโดยไม่ชักช้า ภายหลังจากที่ได้รับคำร้อง โดยรวมเวลาทั้งหมดถึงการมาพบและชี้แจงของบริษัทครั้งแรกต้องไม่เกินกว่า 12 วันทำการ

กรณีที่บริษัทใดไม่มาพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดวัน เวลาที่นัดหมายโดยไม่มีเหตุอันควร ให้เจ้าหน้าที่ออกหนังสือเตือนอีกครั้งหนึ่ง และหากปรากฏว่าบริษัทยังคงฝ่าฝืน หรือเพิกเฉย ต่อการไปพบเจ้าหน้าที่อันเป็นผลให้การพิจารณาล่าช้าและเกิดความเสียหายแก่ประชาชน ให้เจ้าหน้าที่สรุปประเด็น และพฤติกรรมของบริษัทดังกล่าว แล้วส่งให้กองนิติการ กรรมการประกันภัยพิจารณา ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

หมวด 3

การดำเนินการพิจารณาคำร้อง

ข้อ 8. เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องจะต้องทำการศึกษาคำร้อง อย่างละเอียดรอบคอบและจะต้องกำหนดประเด็นปัญหาข้อโต้แย้งหรือข้อพิพาทตามคำร้องให้ได้ว่ากรณีใดเป็นปัญหาข้อกฎหมายซึ่งได้แก่ปัญหาการตีความบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การตีความกรรมธรรม์ ประกันภัยไม่ว่าจะเป็นความคุ้มครองเงื่อนไข หรือข้อยกเว้นแห่งกรรมธรรม์ประกันภัย การตีความปัญหาตามบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือกรณีใดเป็นปัญหาข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่จะต้องสรุปประเด็นและกำหนดการระการนำสืบของฝ่ายที่กล่าวอ้างเพื่อนำข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาให้ได้

ข้อ 9. เมื่อมีการกำหนดประเด็นอย่างชัดเจน และบริษัทได้มาพบเพื่อชี้แจง หากเห็นสมควรเจ้าหน้าที่อาจแสวงหาหลักฐานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายด้วยก็ได้ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาคำร้องและคำให้การของทั้งสองฝ่ายตามประเด็นที่ได้สรุปไว้โดยการพิจารณาจะต้องมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรทุกครั้งและที่สำคัญจะต้องระบุในบันทึกว่า นอกจากประเด็นที่กำหนดเพื่อการพิจารณาแล้วบริษัทจะไม่ยกเอาประเด็นอื่นที่มีได้กล่าวอ้างแต่แรกมาเป็นข้อโต้แย้งใหม่ในภายหลัง จากนั้นให้นำข้ออ้างและข้อโต้แย้งขึ้นพิจารณาโดยลำดับ หากเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่ายก็ให้สรุปและบันทึกไว้ว่าประเด็นข้อโต้แย้งนั้นเป็นที่ยุติและนำประเด็นอื่นเข้าพิจารณาต่อไป

ข้อ 10. เจ้าหน้าที่จะต้องวางตัวเป็นกลางไม่เข้ากับฝ่ายใด ในการดำเนินการพิจารณาประเด็นพิพาท ข้อโต้แย้ง จะต้องให้โอกาสแก่คู่กรณีชี้แจงแสดงเหตุผลอย่างเท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่ไม่ควรให้ความเห็นชี้ขาดขณะที่ยังไม่มีข้อสรุปที่เพียงพอและควรให้คู่กรณีแสดงหลักฐานข้อเท็จจริงได้อย่างเต็มที่ในการนัดชี้แจงครั้งแรก

ในการมาพบเจ้าหน้าที่ของคู่กรณีหรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จะต้องมีการจดบันทึกคำชี้แจงหรือการให้ข้อมูลไว้อย่างละเอียดและลงลายมือชื่อทุกครั้งเพื่อเป็นหลักฐานและนำมาใช้เพื่อประกอบการพิจารณา ซึ่งจะส่งผลให้การวิเคราะห์เป็นไปอย่างถูกต้องใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด หรือเพื่อลดประเด็นที่จะต้องพิจารณาลงซึ่งโดยทั่วไปในการดำเนินการพิจารณาไม่ควรเกิน 2 ประเด็น

ข้อ 11. ให้เจ้าหน้าที่แจ้งคู่กรณีทุกฝ่ายเป็นหนังสือให้มาพร้อมกันเพื่อหาแนวทางประนีประนอมข้อพิพาท หากสามารถตกลงกันได้ในประเด็นที่พิพาทข้อใดก็ให้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ การจัดทำเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความในประเด็นที่พิพาทนั้นต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยถือแนวทางตามนัย มาตรา 850 – 852 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นสำคัญและในกรณีที่ไม่สามารถตกลงประนีประนอมยอมความกันได้ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาจากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ถ้าเห็นว่าข้อเท็จจริงมีน้ำหนักพยานโน้มเอียงไปทางฝ่ายใดก็ให้วินิจฉัยข้อพิพาทไปตามน้ำหนักพยานนั้น

ข้อ 12. กรณีพิจารณาประเด็นข้อพิพาทที่เป็นปัญหาข้อเท็จจริง ให้เจ้าหน้าที่สอบถามข้อเท็จจริงจากผู้ร้องและบริษัทเพื่อหาข้อยุติ หากจำเป็นต้องรับฟังคำพยานภายนอก หรือจาก

หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานอื่นให้เจ้าหน้าที่สอบถามข้อเท็จจริงไปยังพยานภายนอก หรือหน่วยงานนั้น ๆ เป็นลายลักษณ์อักษรและหากได้พยานหลักฐานเอกสารครบแล้วให้สรุปประเด็นปัญหาทั้งหมดและเชิญผู้ร้องมาหารืออีกครั้ง

ในกรณีการแสวงหาหลักฐานจะต้องใช้ระยะเวลา ให้ชี้แจงให้ผู้ร้องเรียนรับทราบถึงขั้นตอนการดำเนินการและบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หรือแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนได้รับทราบไว้เป็นเบื้องต้น

หมวด 4

การออกคำวินิจฉัย

ข้อ 13. กรณีคำร้องเป็นปัญหาข้อกฎหมาย และข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติเจ้าหน้าที่สามารถเสนอแนะระเบียบออกคำวินิจฉัยให้บริษัทปฏิบัติตามในกำหนดระยะเวลาได้ทันที

ข้อ 14. กรณีคำร้องเป็นปัญหาข้อเท็จจริงและยังไม่เป็นที่ยุติ เจ้าหน้าที่ไม่ควรออกคำวินิจฉัย แต่ถ้าข้อเท็จจริงฟังได้และมีแนวโน้มว่า บริษัทควรจะต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยเจ้าหน้าที่จะออกเป็นหนังสือแสดงความเห็นของเจ้าหน้าที่ไว้ชั้นหนึ่งก่อนก็ได้

ข้อ 15. การวินิจฉัยข้อพิพาท จะต้องทำเป็นหนังสือตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้ และจะต้องจัดให้มีการดำเนินการโดยลำดับดังต่อไปนี้

15.1 กรณีมีคำวินิจฉัยให้บริษัทชดเชยค่าสินไหมทดแทน หรือให้ใช้จำนวนเงินตามสัญญาประกันภัยจะต้องส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยให้เวลาแก่บริษัทเพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัย หรือหากไม่เห็นด้วยในคำวินิจฉัยให้ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร ลงลายมือชื่อกรรมการผู้จัดการบริษัทพร้อมทั้งเอกสาร หลักฐานประกอบการชี้แจงต่อเจ้าหน้าที่ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

15.2 กรณีคำร้องเรียนเป็นปัญหาข้อเท็จจริงและไม่สามารถหาข้อยุติได้ในชั้นของเจ้าหน้าที่เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาแตกต่างจากข้อเท็จจริงที่ได้จากคำร้องเรียนหรือพยานหลักฐานที่ได้จากการชี้แจงของบริษัท หรือเอกสารหลักฐานไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะออกหนังสือวินิจฉัยถึงบริษัท ให้มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนได้ทราบตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้ เพื่อผู้ร้องเรียนจะได้ใช้สิทธิทางศาลหรืออนุญาโตตุลาการต่อไป

15.3 กรณีที่ได้พิจารณาแล้วหากแต่ยังต้องใช้เวลาในการรับทราบข้อมูลจากหน่วยงานอื่น ๆ หรือกรณีมีเหตุอันควรแต่คำร้องได้ใช้เวลาพิจารณาระยะหนึ่งแล้ว ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งผลความคืบหน้าในการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบเป็นเบื้องต้นว่าบริษัทสามารถปฏิเสธความรับผิดชอบได้ อย่างไรก็ตามในหนังสือจะต้องมีข้อความให้ผู้ร้องเรียนสามารถใช้สิทธิทางศาลหรืออนุญาโตตุลาการได้ หากไม่เห็นด้วยในหนังสือวินิจฉัยของนายทะเบียน

ข้อ 16. กรณีที่นายทะเบียนได้มีคำวินิจฉัยแล้ว แต่บริษัทโต้แย้งคำวินิจฉัยภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาข้อโต้แย้งของบริษัทตามคำโต้แย้งอย่างละเอียดอีกครั้งและหากเห็นว่าประเด็นข้อโต้แย้งไม่มีเหตุและผลเพียงพอหรือเป็นประเด็นข้อกฎหมายที่ชัดเจนอยู่แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ยื่นคำวินิจฉัยเดิมและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบ

ข้อ 17. กรณีที่บริษัทยังคงยื่นไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของนายทะเบียนและได้ทำหนังสือโต้แย้งกลับมาภายใน 15 วัน นับแต่วันที่บริษัทได้รับคำวินิจฉัยครั้งที่สอง ให้เจ้าหน้าที่ทำหนังสือแจ้งผู้ร้องเรียนทราบ พร้อมสำเนาคำวินิจฉัยของนายทะเบียนและหนังสือโต้แย้งของบริษัท เพื่อให้ผู้ร้องเรียนนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการหรือศาล และให้เจ้าหน้าที่ติดตามผลคดีหากเป็นที่สุดแล้วให้แจ้งกองนิติการเพื่อให้กองนิติการ กรมการประกันภัยดำเนินการในส่วนคดีกับบริษัทต่อไป

ข้อ 18. กรณีบริษัทไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของนายทะเบียนและไม่ทำหนังสือโต้แย้งหรือโต้แย้งคำวินิจฉัยหรือได้โต้แย้งคำวินิจฉัยแต่เกินกำหนด 15 วัน นับแต่วันที่บริษัทได้รับคำวินิจฉัยให้ส่งเรื่องดังกล่าวให้กองนิติการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป พร้อมทั้งให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องเรียนทราบเพื่อให้ผู้ร้องเรียนนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการหรือของศาลต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 6 กันยายน 2547

ลงชื่อ พจน์ย์ ธนวรานิช

(นางสาวพจน์ย์ ธนวรานิช)

อธิบดีกรมการประกันภัย

ภาคผนวก ง

UNCITRAL Model Law on International Commercial Conciliation (2002)

Article 1. Scope of application and definitions

- (1) This Law applies to international ^a commercial ^b conciliation
- (2) For the purposes of this Law, “conciliator” means a sole conciliator or two or more conciliators, as the case may be.
- (3) For the purposes of this Law, “conciliation” means a process, whether referred to by the expression conciliation, mediation or an expression of similar import, whereby parties request a third person or persons (“the conciliator”) to assist them in their attempt to reach an amicable settlement of their dispute arising out of or relation to a contractual or other legal relationship. The conciliator does not have the authority to impose upon the parties a solution to the dispute.
- (4) A conciliation is international if:
- (a) The parties to an agreement to conciliate have, at the time of the conclusion of that Agreement, their places of business in different States; or
 - (b) The State in which the parties have their places of business is different from either:
 - (i) The State in which a substantial part of the obligations of the commercial relationship is to be performed; or

^a States wishing to enact this Model Law to apply to domestic as well as international conciliation may wish to consider the following changes to the text:

Delete the word “international” in paragraph (1) of article 1; and
Delete paragraphs (4), (5) and (6) of article 1.

^b The term “commercial” should be given a wide interpretation so as to cover matters arising from all relationships of a commercial nature, whether contractual or not. Relationships of a commercial nature include, but are not limited to, the following transactions: any trade transaction for the supply or exchange of goods or services; distribution agreement; commercial representation or agency; factoring; leasing; construction of works; consulting; engineering; licensing; investment; financing; banking; insurance; exploitation agreement or concession; joint venture and other forms of industrial or business cooperation; carriage of goods or passengers by air, sea, rail or road.

- (ii) The State in which a subject matter of the dispute is most closely connected
- (5) For the purposes of this article
 - (a) If a party has more than one place of business, the place of business is that which Has the closest relationship to the agreement to conciliate;
 - (b) If a party does not have a place of business, reference is to be made to the party's Habitual residence.
- (6) This Law also applies to a commercial conciliation when the parties agree that the conciliation is international or agree to the applicability of this Law.
- (7) The parties are free to agree to exclude the applicability of this Law.
- (8) Subject to the provisions of paragraph (9) of this article, this Law applies irrespective of the basis upon which the conciliation is carried out, including agreement between the parties whether reached before or after a dispute has arisen, an obligation established by law, or a direction or suggestion of a court, arbitral tribunal or competent governmental entity.
- (9) This Law does not apply to:
 - (a) Cases where a judge or an arbitrator, in the course of judicial or arbitral proceedings, attempts to facilitate a settlement; and
 - (b) [...].

Article 2. Interpretation

- (1) In the interpretation of this Law, regard is to be had to its international origin and to the need to promote uniformity in its application and the observance of good faith.
- (2) Questions concerning matters governed by this Law which are not expressly settled in it are to be settled in conformity with the general principles on which this Law is based.

Article 3. Variation by agreement

Except for the provisions of article 2 and article 6, paragraph (3), the parties may agree to exclude or vary any of the provisions of this Law.

Article 4. Commencement of conciliation proceedings^c

- (1) Conciliation proceedings in respect of a dispute that has arisen commence on the day on which the parties to that dispute agree to engage in conciliation proceedings.
- (2) If a party that invited another party to conciliate does not receive an acceptance of the invitation within thirty days from the day on which the invitation was sent, or within such other period of time as specified in the invitation, the party may elect to treat this as a rejection of the invitation to conciliate.

Article 5. Number and appointment of conciliators

- (1) There shall be one conciliator, unless the parties agree that there shall be two or more conciliators.
- (2) The parties shall endeavor to reach agreement on a conciliator or conciliators, unless a different procedure for their appointment has been agreed upon.
- (3) Parties may seek the assistance of an institution or person in connection with the Appointment of conciliators. In particular:
 - (a) A party may request such an institution or person to recommend suitable persons to Act as conciliator; or
 - (b) The parties may agree that the appointment of one or more conciliators be made Directly by such an institution or person.
- (4) In recommending or appointing individuals to act as conciliator, the institution or person shall have regard to such considerations as are likely to secure the appointment of an independent and impartial conciliator and, where appropriate, shall take into account the advisability of appointing a conciliator of a nationality other than the nationalities of

^c The following text is suggested for States that might wish to adopt a provision on the suspension of the limitation period:

Article X. Suspension of limitation period

- (1) When the conciliation proceedings commence, the running of the limitation period regarding the claim That is the subject matter of the conciliation is suspended.
- (2) Where the conciliation proceedings have terminated without a settlement agreement, the limitation Period resumes running from the time the conciliation ended without a settlement agreement.

the parties.

(5) When a person is approached in connection with his or her possible appointment as conciliator, he or she shall disclose any circumstances likely to give rise to justifiable doubts as to his or her impartiality or independence. A conciliator, from the time of his or her appointment and throughout the conciliation proceedings, shall without delay disclose any such circumstances to the parties unless they have already been informed of them by him or her.

Article 6. Conduct of conciliation

(1) The parties are free to agree, by reference to a set of rules or otherwise, on the manner in which the conciliation is to be conducted.

(2) Failing agreement on the manner in which the conciliation is to be conducted, the conciliator may conduct the conciliation proceedings in such a manner as the conciliator considers appropriate, taking into account the circumstances of the case, any wishes that the parties may express and the need for a speedy settlement of the dispute.

(3) In any case, in conducting the proceedings, the conciliator shall seek to maintain fair treatment of the parties and, in so doing, shall take into account the circumstances of the case.

(4) The conciliator may, at any stage of the conciliation proceedings, make proposals for a settlement of the dispute.

Article 7. Communication between conciliator and parties

The conciliator may meet or communicate with the parties together or with each of them separately.

Article 8. Disclosure of information

When the conciliator receives information concerning the dispute from a party, the conciliator may disclose the substance of that information to any other party to the conciliation. However, when a party gives any information to the conciliator, subject to a specific condition that it be kept confidential, that information shall not be disclosed to any

other party to the conciliation.

Article 9. Confidentiality

Unless otherwise agreed by the parties, all information relating to the conciliation proceedings shall be kept confidential, except where disclosure is required under the law or for the purposes of implementation or enforcement of a settlement agreement.

Article 10. Admissibility of evidence in other proceedings

(1) A party to the conciliation proceedings, the conciliator and any third person, including those involved in the administration of the conciliation proceedings, shall not in arbitral, judicial or similar proceedings rely on, introduce as evidence or give testimony or evidence regarding any of the following.

- (a) An invitation by a party to engage in conciliation proceedings or the fact that a Party was willing to participate in conciliation proceedings;
- (b) Views expressed or suggestions made by a party in the conciliation in respect of a possible settlement of the dispute;
- (c) Statements or admissions made by a party in the course of the conciliation proceedings;
- (d) Proposals made by the conciliator;
- (e) The fact that a party had indicated its willingness to accept a proposal for Settlement made by the conciliator;
- (f) A document prepared solely for purposes of the conciliation proceedings.

(2) Paragraph (1) of this article applies irrespective of the form of the information or evidence referred to therein.

(3) The disclosure of the information referred to in paragraph (1) of this article shall not be ordered by an arbitral tribunal, court or other competent governmental authority and, if such information is offered as evidence in contravention of paragraph (1) of this article, that evidence shall be treated as inadmissible. Nevertheless, such information may be disclosed or admitted in evidence to the extent required under the law or for the purposes of implementation or enforcement of a settlement agreement.

(4) The provisions of paragraphs (1) , (2) and (3) of this article apply whether or not the arbitral, judicial or similar proceedings relate to the dispute that is or was the subject matter of the conciliation proceedings.

(5) Subject to the limitations of paragraph (1) of this article, evidence that is otherwise admissible in arbitral or judicial or similar proceedings does not become inadmissible as a consequence of having been used in a conciliation.

Article 11. Termination of conciliation proceedings

The conciliation proceedings are terminated:

- (a) By the conclusion of a settlement agreement by the parties, on the date of the agreement;
- (b) By a declaration of the conciliator, after consultation with the parties, to the effect That further efforts at conciliation are no longer justified, on the date of the declaration;
- (c) By a declaration of the parties addressed to the conciliator to the effect that the Conciliation proceedings are terminated, on the date of the declaration; or
- (d) By a declaration of a party to the other party or parties and the conciliator, if Appointed, to the effect that the conciliation proceedings are terminated, on the date of the declaration.

Article 12. Conciliator acting as arbitrator

Unless otherwise agreed by the parties, the conciliator shall not act as an arbitrator in Respect of a dispute that was or is the subject of the conciliation proceedings or in respect Of another dispute that has arisen from the same contract or legal relationship or any Related contract or legal relationship.

Article 13. Resort to arbitral or judicial proceedings

Where the parties have agreed to conciliate and have expressly undertaken not to initiate during a specified period of time or until a specified event has occurred arbitral or judicial proceedings with respect to an existing or future dispute, such an undertaking shall be given effect by the arbitral tribunal or the court until the terms of the undertaking have

been complied with, except to the extent necessary for a party, in its opinion, to preserve its rights. Initiation of such proceedings is not of itself to be regarded as a waiver of the agreement to conciliate or as a termination of the conciliation proceedings.

Article 14. Enforceability of settlement agreement^d

If the parties conclude an agreement settling a dispute, that settlement agreement is

Binding and enforceable...

[the enacting State may insert a description of the method of enforcing settlement agreements or refer to provisions governing such enforcement].

^d When implementing the procedure for enforcement of settlement agreements, an enacting State may consider the possibility of such a procedure being mandatory.

ภาคผนวก จ

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นการระงับข้อพิพาทที่เป็นประโยชน์ต่อคู่ความและกระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรมในขณะเดียวกัน เพราะการไกล่เกลี่ยนอกจากจะเป็นผลให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปได้โดยความรวดเร็วและประหยัดแล้วยังเป็นผลให้ข้อพิพาทระงับลงด้วยความพอใจของคู่ความอันมีส่วนในการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีของคู่ความด้วย ประกอบกับปริมาณข้อพิพาทที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรมเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลให้ปริมาณคดีที่ค้างอยู่ในระหว่างพิจารณาสูงขึ้นเป็นลำดับ การไกล่เกลี่ยจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญที่ศาลยุติธรรมต้องนำมาปรับใช้เพื่อประโยชน์ในการระงับข้อพิพาทที่ขึ้นสู่ศาล การส่งเสริมให้มีการใช้วิธีการไกล่เกลี่ยอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่เป็นมาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและเพื่อให้มีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยองค์คณะผู้พิพากษาและผู้ประนีประนอม จึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗(๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“คดี” หมายความว่า คดีแพ่ง หรือคดีอื่นใดที่อาจจะระงับพิพาทได้ด้วยการตกลงกันของคู่ความ

“ผู้รับผิดชอบราชการศาล” หมายความว่า ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลชั้นต้น และให้หมายความรวมถึงผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ด้วย

“ผู้ประนีประนอม” หมายความว่า ผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม บุคคล หรือคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ประนีประนอมเพื่อช่วยเหลือศาลในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ประนีประนอมกันตามระเบียบนี้

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับระเบียบนี้

หมวด ๑ การไกล่เกลี่ยโดยองค์คณะผู้พิพากษา

ข้อ ๕ องค์คณะผู้พิพากษาย่อมมีอำนาจไกล่เกลี่ยคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การดำเนินการอย่างใด ๆ ตามระเบียบนี้ ย่อมไม่กระทบต่ออำนาจขององค์คณะผู้พิพากษาในการไกล่เกลี่ยคดีของตน

หมวด ๒ การไกล่เกลี่ยโดยผู้ประนีประนอม

ส่วนที่ ๑ การแต่งตั้งและการพ้นจากหน้าที่ของผู้ประนีประนอม

ข้อ ๖ เมื่อมีคดีขึ้นสู่ศาล ผู้รับผิดชอบราชการศาลหรือองค์คณะผู้พิพากษาอาจแต่งตั้งผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม หรือบุคคลภายนอกผู้ใดผู้หนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ประนีประนอมเพื่อช่วยเหลือศาลในการไกล่เกลี่ยคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้ประนีประนอมที่ได้รับการแต่งตั้งนั้นดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๗ เมื่อผู้รับผิดชอบราชการศาลเห็นสมควรหรือโดยได้รับแจ้งจากองค์คณะผู้พิพากษา ผู้รับผิดชอบราชการศาลอาจแต่งตั้งผู้พิพากษาคณะหนึ่งหรือหลายคนในศาลเป็นผู้ประนีประนอมก็ได้

ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบราชการศาลจัดให้มีผู้พิพากษาคณะหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ประนีประนอมเป็นการเฉพาะในศาลนั้น องค์คณะผู้พิพากษาอาจแต่งตั้งผู้ประนีประนอมตามวิธีการที่ผู้รับผิดชอบราชการศาลกำหนดก็ได้

ผู้รับผิดชอบราชการศาลหรือองค์คณะผู้พิพากษาอาจแต่งตั้งให้ข้าราชการศาลยุติธรรมคนหนึ่งหรือหลายคนในศาลนั้นเป็นผู้ประนีประนอมก็ได้

ผู้พิพากษาหรือข้าราชการศาลยุติธรรมที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ประนีประนอมไม่มีสิทธิได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายตามระเบียบนี้

ข้อ ๘ ในกรณีที่กระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงเพราะเหตุตามข้อ ๒๔(๑) ผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ประนีประนอมในคดีนั้น อาจได้รับมอบหมายให้เป็นองค์คณะผู้พิพากษามีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้นก็ได้

ข้อ ๙ การแต่งตั้งบุคคลภายนอกคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ประนีประนอม ผู้รับผิดชอบราชการศาลหรือองค์คณะผู้พิพากษาพึงคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้ประนีประนอมและความพอใจของกลุ่มความทุกฝ่ายเท่าที่พึงจะกระทำได้ ในกรณีที่ประสงค์จะแต่งตั้งบุคคลที่มีได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอม ผู้รับผิดชอบราชการศาลหรือองค์คณะผู้พิพากษาจะแต่งตั้งบุคคลเช่นนั้นได้ เมื่อกลุ่มความที่จะต้องเข้าร่วมในกระบวนการไกล่เกลี่ยได้ให้ความยินยอมและตกลงที่จะรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายของบุคคลเช่นนั้นแล้ว

ข้อ ๑๐ หากการแต่งตั้งผู้ประนีประนอมจะเป็นเหตุให้การพิจารณาคดีไม่ติดต่อกัน หรือต้องล่าช้าจนเกินสมควร ศาลอาจสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาไปพร้อมกับการไกล่เกลี่ยก็ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของกลุ่มความทุกฝ่ายเป็นสำคัญ

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้ว ผู้ประนีประนอมจะต้องเปิดเผยข้อมูลอันเกี่ยวกับส่วนได้เสียหรือความเกี่ยวข้องเป็นส่วนตัวกับกลุ่มความทุกฝ่ายให้กลุ่มความทราบโดยทันที

ข้อ ๑๒ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ผู้ประนีประนอมพ้นจากหน้าที่

- (๑) เมื่อผู้ประนีประนอมถูกจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนรายชื่อ
- (๒) ศาลมีคำสั่งถอดถอนผู้ประนีประนอมเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ประนีประนอมนั้น
 - (ก) กระทำการใดๆ ในฐานะเป็นผู้แทนหรือกระทำการใดแทนกลุ่มความ
 - (ข) มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับกลุ่มความฝ่ายใดอันอาจกระทบกับความเป็นกลางในการไกล่เกลี่ย
- (๓) ศาลมีคำสั่งถอดถอนเนื่องจากกระทำการบกพร่องต่อหน้าที่หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่

ข้อ ๑๓ เมื่อผู้ประนีประนอมพ้นจากหน้าที่แล้ว ศาลอาจมีคำสั่งให้กระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงหรือแต่งตั้งผู้ประนีประนอมคนใหม่ก็ได้

ในกรณีที่ผู้ประนีประนอมพ้นจากหน้าที่เพราะเหตุตามข้อ ๑๒(๑) และ (๒) ถ้ากลุ่มความประสงค์จะให้มีการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยผู้ประนีประนอมคนเดิม ศาลอาจให้ผู้ประนีประนอมนั้นดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปก็ได้

ส่วนที่ ๒ กระบวนการไกล่เกลี่ย

ข้อ ๑๔ เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้ว การรับส่งเอกสาร สำนวนคดีหรือการติดต่อใดๆ ระหว่างศาลกับผู้ประนีประนอมให้เป็นไปตามที่ศาลนั้นกำหนด

ข้อ ๑๕ คู่ความที่เป็นบุคคลธรรมดาควรเข้าร่วมประชุมการไกล่เกลี่ยด้วยตนเอง ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งผู้แทนเข้าร่วมประชุมด้วยก็ได้

ถ้าคู่ความเป็นนิติบุคคล คู่ความนั้นอาจแต่งตั้งผู้แทนที่มีอำนาจตัดสินใจเข้าร่วมประชุม การแต่งตั้งให้กระทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้ประนีประนอม

ข้อ ๑๖ ก่อนเริ่มการไกล่เกลี่ย ให้ผู้ประนีประนอมจัดให้คู่ความลงลายมือชื่อตกลงเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยและยอมรับที่จะปฏิบัติตามระเบียบนี้เป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๗ ผู้ประนีประนอมอาจหารือกับคู่ความ เพื่อพิจารณากำหนดขั้นตอนหรือแนวทางในการดำเนินการไกล่เกลี่ยก่อนเริ่มต้นกระบวนการไกล่เกลี่ยก็ได้

ข้อ ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ย ผู้ประนีประนอมอาจให้คู่ความเสนอข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเบื้องต้นแห่งข้อพิพาท ตลอดจนข้อเสนอในการระงับข้อพิพาทต่อผู้ประนีประนอมหรืออาจเสนอให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวระหว่างคู่ความก็ได้

คู่ความอาจขอให้ผู้ประนีประนอมดำเนินการตามความในวรรคก่อนก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ผู้ประนีประนอมจะจัดให้มีการดำเนินการตามที่คู่ความขอหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๑๙ การไกล่เกลี่ยจะกระทำด้วยวิธีใด ณ วันเวลา และสถานที่ใด ให้เป็นไปตามที่ผู้ประนีประนอมกำหนด แต่ผู้ประนีประนอมจะต้องแจ้งให้คู่ความทุกฝ่ายทราบถึงการดำเนินการไกล่เกลี่ยที่คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้เข้าร่วมให้คู่ความฝ่ายนั้นทราบด้วย

ข้อ ๒๐ ในการไกล่เกลี่ยต่อหน้าคู่ความ ถ้าผู้ประนีประนอมเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ย ผู้ประนีประนอมอาจอนุญาตให้เฉพาะแต่ตัวคู่ความทั้งสองฝ่ายหรือเพียงแต่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ในการประชุมการไกล่เกลี่ยก็ได้

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่ผู้แทน ผู้รับมอบอำนาจ ที่ปรึกษาของคู่ความหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งผู้ประนีประนอมอนุญาตให้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยด้วย

ข้อ ๒๑ กระบวนการไกล่เกลี่ยให้ดำเนินการเป็นการลับ โดยไม่มีการบันทึกรายละเอียดของการไกล่เกลี่ยไว้ไม่ว่าบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรหรือบันทึกในรูปแบบของการใช้อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เว้นแต่คู่ความจะตกลงกันให้บันทึกการดำเนินการไกล่เกลี่ยทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง โดยคู่ความเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายก็ได้

ข้อ ๒๒ เมื่อผู้ประนีประนอมเห็นสมควร ผู้ประนีประนอมอาจจัดให้มีการยกร่างสัญญาประนีประนอมยอมความให้แก่คู่ความก็ได้ ในกรณีที่การยกร่างสัญญาดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายที่คู่ความต้องเป็นผู้จ่าย ผู้ประนีประนอมจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมจากคู่ความทุกฝ่ายและคู่ความตกลงรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายนั้นแล้ว

ข้อ ๒๓ ผู้ประนีประนอมจะต้องดำเนินการไกล่เกลี่ยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ผู้แต่งตั้งกำหนด เมื่อเห็นสมควรหรือผู้ประนีประนอมร้องขอผู้แต่งตั้งอาจขยายระยะเวลาในการดำเนินการไกล่เกลี่ยออกไปอีกก็ได้ถ้าเห็นว่าคู่ความไกล่เกลี่ยจะบรรลุความตกลงในการระงับข้อพิพาทแล้ว

หากผู้ประนีประนอมเห็นว่า คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดดำเนินการไกล่เกลี่ยโดยมีลักษณะประวิงคดีให้ชักช้า ให้ผู้ประนีประนอมรายงานให้ผู้แต่งตั้งทราบโดยเร็ว

ส่วนที่ ๓

การสิ้นสุดแห่งกระบวนการไกล่เกลี่ย

ข้อ ๒๔ ในกรณีดังต่อไปนี้ให้ถือว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง

- (๑) คู่ความสามารถระงับข้อพิพาทได้ด้วยการถอนฟ้อง หรือขอให้ศาลมีคำพิพากษาศาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ
- (๒) คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอนตัวจากการไกล่เกลี่ย
- (๓) ผู้ประนีประนอมไม่อาจดำเนินการไกล่เกลี่ยให้เป็นผลสำเร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้
- (๔) ผู้ประนีประนอมเห็นว่าข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ด้วยวิธีไกล่เกลี่ย
- (๕) ศาลเห็นว่าข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจยุติลงได้ด้วยวิธีไกล่เกลี่ยหรือการไกล่เกลี่ยไม่เป็นประโยชน์แก่คดีอีกต่อไป

ข้อ ๒๕ เมื่อกระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงให้ผู้ประนีประนอมแจ้งผลของการไกล่เกลี่ยให้ศาลทราบเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว

ในกรณีที่คู่ความตกลงระงับข้อพิพาทเพียงบางส่วน หรือตกลงรับข้อเท็จจริงบางประการ และยินยอมให้นำข้อตกลงเช่นนั้นไปใช้อ้างอิงในกระบวนการพิจารณาของศาลได้ก็ให้ผู้ประนีประนอมจัดทำบันทึกข้อตกลงและแจ้งให้ศาลทราบด้วย

ส่วนที่ ๔ การเก็บรักษาความลับ

ข้อ ๒๖ เว้นแต่คู่ความจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น คู่ความและบุคคลที่เกี่ยวข้องตกลงที่จะเก็บรักษาความลับของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการไกล่เกลี่ย และตกลงที่จะไม่นำข้อเท็จจริงและการดำเนินการในการไกล่เกลี่ยไปใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ ของศาล ไม่ว่าในสำนวนคดีที่ทำการไกล่เกลี่ยหรือคดีอื่น หรือในกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการ

ข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่งให้หมายรวมถึง การติดต่อระหว่างคู่ความ หรือข้อเท็จจริงใดๆ เกี่ยวกับการดำเนินการไกล่เกลี่ย ข้อเท็จจริงที่เป็นเนื้อหาหรือรายละเอียดแห่งการเจรจาตกลงในกระบวนการไกล่เกลี่ย ข้อเท็จจริงที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้ยอมรับหรือปฏิเสธในกระบวนการไกล่เกลี่ย ความเห็นหรือข้อเสนอใดๆ ซึ่งได้เสนอโดยคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งในกระบวนการไกล่เกลี่ยความเห็นหรือข้อเสนอใดๆ ซึ่งได้เสนอโดยผู้ประนีประนอม

ส่วนที่ ๕ การขึ้นทะเบียนผู้ประนีประนอม

ข้อ ๒๗ ให้เลขาธิการจัดให้มีทะเบียนผู้ประนีประนอมขึ้น โดยให้คำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการของศาล และแจ้งให้ศาลต่าง ๆ ทราบ

ข้อ ๒๘ ผู้ขอขึ้นทะเบียนผู้ประนีประนอมจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจหรือประสบการณ์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้มีความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ เป็นต้น
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
- (๔) ไม่เป็นผู้มีประวัติเสื่อมเสีย
- (๕) ไม่เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งเป็นอันไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๒๙ ให้ทะเบียนผู้ประนีประนอมสิ้นสุดผลลงทุกสองปีนับแต่วันจัดทำทะเบียน โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้มีชื่อในทะเบียนได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ ณ เวลาใด

ในการจัดทำทะเบียนครั้งแรก ถ้าวันสิ้นสุดตามวรรคหนึ่งไม่ตรงกับวันสิ้นปี ให้ถือเอาวันสิ้นปีแห่งปีปฏิทินนั้นเป็นวันสิ้นสุด

การสิ้นสุดของทะเบียนรายชื่อ ไม่กระทบถึงการแต่งตั้งผู้ประนีประนอมที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป กับให้มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๓๐ เมื่อทะเบียนผู้ประนีประนอมสิ้นสุดผลลง ให้เลขาธิการจัดทำทะเบียนใหม่ทันที ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๒๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๑ ให้เลขาธิการจำหน่ายชื่อผู้ประนีประนอมออกจากทะเบียนเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงต่อไปนี้

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๘
- (๔) ศาลมีคำสั่งถอดถอนตามข้อ ๑๒(๓) หรือปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ประนีประนอมประพฤติตนไม่เหมาะสม กระทำหรือละเว้นกระทำการตามหน้าที่ของผู้ประนีประนอมโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้คู่ความเสียหาย

ข้อ ๓๒ ผู้ประนีประนอมจะต้อง

- (๑) เตรียมการไกล่เกลี่ย
- (๒) ช่วยเหลือสนับสนุนการเจรจาระหว่างคู่ความ แนะนำแนวทางแก้ปัญหาเพื่อการยุติข้อพิพาท
- (๓) ไม่ออกความเห็นในลักษณะใดๆ ที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท เว้นแต่คู่ความจะได้ตกลงกันให้ผู้ประนีประนอมออกความเห็นเช่นนั้น
- (๔) ไม่ข่มขู่ บังคับ หรือใช้อิทธิพลในทางใดๆ อันอาจกระทบกระเทือนต่อความสมัครใจในการระงับข้อพิพาทของคู่ความ

ข้อ ๓๓ ผู้ประนีประนอมจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ รวมทั้งประกาศ ข้อบังคับ จริยธรรม หรือหลักเกณฑ์อย่างใดๆ ที่ออกตามระเบียบนี้ เพื่อให้การไกล่เกลี่ยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของคู่ความ

ข้อ ๓๔ ผู้ประนีประนอมไม่ต้องรับผิดชอบคู่ความในการกระทำใดๆ ที่ได้ดำเนินการไปเพื่อการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาท เว้นแต่การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ประนีประนอมเป็นไปโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจนเป็นเหตุให้คู่ความเสียหาย

ส่วนที่ ๖
คำป่วยการและคำใช้จ่าย

ข้อ ๓๕ ผู้ประนีประนอมที่ได้รับการแต่งตั้งจากทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมย่อมมีสิทธิได้รับคำป่วยการและคำใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เลขาธิการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมให้คู่ความรับผิดชอบในคำใช้จ่ายและคำป่วยการของผู้ประนีประนอมฝ่ายละกึ่งหนึ่ง เว้นแต่คู่ความจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๗ ในกรณีที่ผู้ประนีประนอมเห็นว่าจะต้องว่าจ้างบุคคลภายนอกให้ดำเนินการอย่างใดๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไกล่เกลี่ย ให้ผู้ประนีประนอมดำเนินการ เช่นว่านั้นได้ต่อเมื่อคู่ความตกลงที่จะรับผิดชอบในคำใช้จ่ายดังกล่าวแล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(ลงชื่อ)

ธวัชชัย พิทักษ์พล

(นายธวัชชัย พิทักษ์พล)

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ภาคผนวก จ

**ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาท (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547**

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2544 เพื่อให้ได้ผู้ไต่ถามที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ ทำให้การไต่ถามมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 17 (1) และ (7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาท (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ข้าราชการฝ่ายศาลยุติธรรม” ระหว่างบทนิยาม คำว่า “ผู้ประนีประนอมยอมความ” และคำว่า “เลขาธิการ” ในข้อ 3. แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2544 ดังต่อไปนี้

“ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” หมายความว่า ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543”

ข้อ 4. ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของข้อ 7. แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2544 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและลูกจ้างของสำนักงานศาลยุติธรรมที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ประนีประนอมยอมความ ไม่มีสิทธิได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายตามระเบียบนี้”

ข้อ 5. ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของข้อ 28. แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2544 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 28 ผู้ขอขึ้นทะเบียน ผู้ประนีประนอมจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไต่ถามข้อพิพาท ไม่น้อยกว่า 10 ปี

(2) เป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรเทคนิคหรือวิธีการใกล้เคียงข้อพิพาทที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัด หรือหลักสูตรในลักษณะเดียวกันที่สถาบันอื่นจัด โดยสำนักงานศาลยุติธรรมให้มีการรับรองและมีประสิทธิภาพปฏิบัติงานด้านการใกล้เคียงข้อพิพาทในศาล หรือศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท สำนักกระรับข้อพิพาทมาไม่น้อยกว่า 10 คดี

(3) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(4) ไม่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

(5) ไม่เป็นผู้มีประวัติเสื่อมเสีย

(6) ไม่เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งเป็นคนที่ไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ

(7) ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ 6. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 28/1 แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. 2544

“ข้อ 28/1 ให้ผู้รับผิดชอบราชการศาล เสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อ 28 ซึ่งประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนตามแบบที่กำหนดต่อเลขาธิการ พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

(1) สำเนาทะเบียนบ้าน

(2) สำเนาบัตรประชาชน หรือสำเนาบัตรข้าราชการ

(3) สำเนาแสดงคุณวุฒิ

(4) สำเนาหลักฐานรับรองการผ่านการอบรมและผลงานการปฏิบัติงาน ตามข้อ 28 (2)

(5) หนังสือยินยอมของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ

ให้ผู้อำนวยการสำนักกระรับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ แล้วทำความเห็นเบื้องต้นเสนอเลขาธิการ”

ข้อ 7. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 28/2 แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. 2544

“ข้อ 28/2 ในการเสนอรายชื่อ เพื่อขึ้นทะเบียนตามข้อ 28/1 ให้ดำเนินการภายในเดือนตุลาคมของปีก่อนขึ้นทะเบียน เว้นแต่เป็นการขึ้นทะเบียนครั้งแรก หรือการเพิ่มรายชื่อผู้ขึ้นทะเบียน

ผู้รับผิดชอบราชการศาล อาจเสนอชื่อบุคคลที่พ้นจากทะเบียน เพราะเหตุทะเบียนสิ้นสุดผลลงเป็นผู้ประณอมก็ได้ โดยไม่ต้องยื่นหลักฐานตามข้อ 28/1 เว้นแต่หนังสือยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อ”

ข้อ 8. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของข้อ 29 แห่งระเบียบคณะกรรมการบริหาร
ศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไต่ถามข้อพิพาท พ.ศ. 2544

“ก่อนทะเบียนสิ้นผลลง เลขานุการอาจพิจารณาเพิ่มรายชื่อขึ้นทะเบียนอีกก็ได้ หากมี
ความจำเป็นและเป็นความต้องการของศาลที่ยังไม่มีผู้ประนีประนอมที่ขึ้นทะเบียนปฏิบัติงานใน
ศาลนั้น หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้”

ประกาศ ณ วันที่ 6 กันยายน 2547

ลงชื่อ อรรถนิติ ดิษฐอำนาจ

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

อธิบดีกรมการประกันภัย

ภาคผนวก ช

**ข้อบังคับว่าด้วยการไต่เกลี่ยข้อพิพาทนอกศาล
สำนักงานระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม**

.....

ด้วยสำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดตั้งสำนักงานระงับข้อพิพาทขึ้น มีอำนาจหน้าที่ประการหนึ่งคือ การส่งเสริม เผยแพร่ และดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไต่เกลี่ย เพื่อให้เป็นทางเลือกหนึ่งในการระงับข้อพิพาท อันจะเป็นการช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล จึงจำเป็นต้องตราข้อบังคับว่าด้วยการไต่เกลี่ยข้อพิพาทนอกศาล สำนักงานระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ให้ใช้ข้อบังคับนี้สำหรับการไต่เกลี่ยภายใต้การจัดการของสำนักงานระงับข้อพิพาท เว้นแต่จะเป็นการไต่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นอนุญาโตตุลาการ

หมวด ๒

การเข้าสู่กระบวนการไต่เกลี่ย

ข้อ ๒ ให้คู่พิพาทที่ประสงค์จะเข้าสู่กระบวนการไต่เกลี่ยยื่นคำร้องต่อสำนักงานระงับข้อพิพาทตามแบบคำร้องขอไต่เกลี่ย (เอกสารแนบท้ายข้อบังคับหมายเลข ๑)

ข้อ ๓ ให้สำนักงานระงับข้อพิพาทส่งสำเนาคำร้องให้คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งโดยเร็ว เพื่อตอบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๑๕ วัน หากคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งตอบปฏิเสธหรือไม่ตอบกลับมาภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้งดการดำเนินกระบวนการไต่เกลี่ย

ข้อ ๔ หากคู่พิพาทผู้ได้รับสำเนาคำร้องเห็นชอบในการเข้าสู่กระบวนการไต่เกลี่ยให้สำนักงานระงับข้อพิพาทนัดประชุมคู่พิพาทเพื่อแต่งตั้งผู้ไต่เกลี่ยและดำเนินกระบวนการไต่เกลี่ยต่อไป

หมวด ๓ การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๕ ให้สำนักกระับข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยโดยคำนึงถึงคุณสมบัติ ทักษะ ความเหมาะสมแก่ลักษณะของข้อพิพาท และผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคู่พิพาททุกฝ่าย

ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยอาจเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยของสำนักกระับข้อพิพาทหรือบุคคลอื่นซึ่งคู่พิพาทเห็นพ้องร่วมกันให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยก็ได้

ข้อ ๖ ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยยื่นประวัติการศึกษาและการทำงานซึ่งได้จัดทำขึ้น พร้อมคำแถลงข้อเท็จจริงถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนให้สำนักกระับข้อพิพาททราบ ตามแบบแถลงข้อเท็จจริงแสดงความเป็นอิสระและความเป็นกลาง (เอกสารแนบท้ายข้อบังคับหมายเลข ๒) โดยผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องลงนามและวันที่ในเอกสารทั้งสองฉบับ

ข้อ ๗ ก่อนยื่นแบบตามข้อ ๖ ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยตรวจสอบประวัติส่วนตัวและข้อมูลจากสำนักงานของตนเพื่อพิจารณาว่ามีเหตุที่จะทำให้ไม่เหมาะสมจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือไม่

การตรวจสอบตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยการค้นหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในเรื่องวิชาชีพ ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยเปิดเผยข้อเท็จจริงและพฤติกรรมที่อาจทำให้คู่พิพาทเกิดข้อสงสัยในความเป็นอิสระและความเป็นกลาง และในขณะจะลงนามในแบบนั้นหรือในเวลาใดในระหว่างที่ทำการไกล่เกลี่ยหรือหลังจากการไกล่เกลี่ยดังกล่าวหากไม่มีข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมเช่นว่านี้ ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งระบุในแบบแถลงข้อเท็จจริงว่าไม่มีเหตุที่ทำให้ตนไม่เหมาะสมที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๘ ให้สำนักกระับข้อพิพาทแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยทราบถึงการแต่งตั้งให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยภายใน ๗ วันนับตั้งแต่วันแต่งตั้ง

ข้อ ๙ คู่พิพาทซึ่งเชื่อว่าผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้รับการแต่งตั้งหรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับคู่พิพาทฝ่ายใด ให้แจ้งเรื่องดังกล่าวให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งทราบทันที หากผู้ไกล่เกลี่ยไม่ถอนตัวและคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่พอใจในการไม่ถอนตัวดังกล่าว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยหรือคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแจ้งเรื่องดังกล่าวต่อสำนักกระับข้อพิพาทเพื่อพิจารณาตามความเห็นสมควรในการยุติการขัดแย้งทางผลประโยชน์ซึ่งอาจรวมถึงการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่โดยเร็ว

หมวด ๔

การดำเนินการกระบวนการไกล่เกลี่ย

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการกระบวนการไกล่เกลี่ยตามวิธีที่คู่พิพาทตกลงกันโดยเร็ว หากคู่พิพาทไม่ได้ตกลงกันให้ผู้ไกล่เกลี่ยกำหนดวิธีการที่จะดำเนินการกระบวนการไกล่เกลี่ยตามนัยแห่งข้อบังคับนี้ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรม เป็นกลาง เป็นอิสระ และเป็นไปตามความประสงค์ของคู่พิพาท ทั้งนี้ ผู้ไกล่เกลี่ยไม่มีอำนาจจะตั้งข้อกำหนดหรือบังคับให้คู่พิพาทเห็นชอบกับความเห็นของผู้ไกล่เกลี่ยในการระงับข้อพิพาท

ข้อ ๑๑ ก่อนเริ่มกระบวนการไกล่เกลี่ย ให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการให้คู่พิพาทลงนามในแบบการยอมรับกระบวนการไกล่เกลี่ย (เอกสารแนบท้ายข้อบังคับหมายเลข ๓)

ข้อ ๑๒ เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น ให้ผู้ไกล่เกลี่ยกำหนดภาษาที่ใช้ในกระบวนการไกล่เกลี่ย และในกรณีที่มีล่ามหรือผู้แปล ถ้าคู่พิพาทไม่ได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น ให้คู่พิพาทรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับล่ามหรือผู้แปลฝ่ายละกึ่งหนึ่ง

ข้อ ๑๓ คู่พิพาทต้องให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยอย่างสุจริต รวมทั้งการให้ความร่วมมือเมื่อผู้ไกล่เกลี่ยขอให้คู่พิพาทแลกเปลี่ยนเอกสารเพื่อให้การไกล่เกลี่ยดำเนินการไปได้โดยเร็วที่สุด

หมวด ๕

การสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ย

ข้อ ๑๔ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง

(๑) ถ้ามีการฟ้องคดีแล้ว คู่ความสามารถระงับข้อพิพาทได้ด้วยการถอนฟ้องหรือขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๒) คู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดถอนตัวจากกระบวนการไกล่เกลี่ย

(๓) ถ้ามีการกำหนดเวลาสิ้นสุดการไกล่เกลี่ยไว้ และผู้ไกล่เกลี่ยไม่อาจไกล่เกลี่ยให้เป็นผลสำเร็จได้ภายในเวลาที่กำหนด

(๔) ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าข้อพิพาทไม่อาจยุติลงได้ด้วยการไกล่เกลี่ย

ข้อ ๑๕ ภายหลังจากกระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงไม่ว่าข้อพิพาทดังกล่าวจะตกลงกันได้หรือไม่ก็ตาม ให้ผู้ไกล่เกลี่ยทำหนังสือแจ้งให้สำนักกระงับข้อพิพาททราบโดยระบุวันที่

กระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุด และหากตกลงกันได้ก็ให้ระบุว่ามีการตกลงเพียงบางส่วนหรือทั้งหมด ทั้งนี้ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยส่งสำเนาหนังสือให้แก่คู่พิพาทด้วย

หมวด ๖

การติดต่อสื่อสาร การรักษาความลับ และการเปิดเผยข้อมูล

ข้อ ๑๖ ในระหว่างดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ย ผู้ไกล่เกลี่ยชอบที่จะประชุมหรือติดต่อกับคู่พิพาทพร้อมกัน หรืออาจประชุมหรือติดต่อกับคู่พิพาทแต่ละฝ่ายโดยลำพังก็ได้ตามที่ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นสมควร

การเปิดเผยข้อมูล

ข้อ ๑๗ เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับข้อพิพาทจากคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง ผู้ไกล่เกลี่ยอาจเปิดเผยสาระสำคัญของข้อมูลดังกล่าวให้คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งทราบก็ได้ แต่หากคู่พิพาทให้ข้อมูลกับผู้ไกล่เกลี่ยโดยระบุว่าเป็นความลับ ห้ามมิให้ผู้ไกล่เกลี่ยเปิดเผยข้อมูลดังว่านั้นให้แก่คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่ง

ความลับของข้อมูล

ข้อ ๑๘ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการไกล่เกลี่ยให้เก็บรักษาไว้เป็นความลับ เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น หรือมีกฎหมายกำหนดให้เปิดเผยหรือเป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามหรือบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลงในผลของการระงับข้อพิพาท

การอ้างเป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาอื่น ๆ

ข้อ ๑๙ คู่พิพาทผู้ไกล่เกลี่ยบุคคลภายนอก รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการไกล่เกลี่ยจะต้องไม่อ้างอิง เสนอเป็นพยานหลักฐาน หรือเบิกความเป็นพยานในการอนุญาโตตุลาการ การพิจารณาของศาล หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใดในทำนองเดียวกันเกี่ยวกับเอกสารหรือหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) คำเชิญของคู่พิพาทให้เข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยหรือข้อเท็จจริงที่แสดงว่าคู่พิพาทยินดียะเข้าร่วมในกระบวนการไกล่เกลี่ย

(๒) ความเห็นหรือคำแนะนำของคู่พิพาทเกี่ยวกับเงื่อนไขหรือวิธีการที่อาจทำให้ตกลงระงับข้อพิพาทกันได้

(๓) คำแถลงหรือการยอมรับของคู่พิพาทในระหว่างกระบวนการไกล่เกลี่ย
 (๔) ข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ย
 (๕) ข้อเท็จจริงที่แสดงว่าคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยินดีจะรับข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ย
 เพื่อระงับข้อพิพาท

(๖) เอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของกระบวนการไกล่เกลี่ยโดยเฉพาะ
 ความในวรรคแรกให้ใช้บังคับโดยไม่คำนึงถึงลักษณะของข้อมูลหรือหลักฐานที่ระบุ
 ไว้ในแต่ละรายการ

ห้ามมิให้คู่พิพาทเสนอข้อมูลเป็นพยานหลักฐานซึ่งขัดกับวรรคแรกและให้ถือว่าเป็น
 พยานหลักฐานที่รับฟังไม่ได้ เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดให้เปิดเผยหรือเป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์
 ในการดำเนินการให้เป็นไปตามหรือบังคับตามข้อตกลงซึ่งเป็นผลของการระงับข้อพิพาท

ความในวรรคแรก วรรคสอง และวรรคสามให้ใช้บังคับกับกระบวนการ
 อนุญาโตตุลาการ กระบวนการทางศาล หรือกระบวนการอื่นในทำนองเดียวกันนั้นในส่วนที่
 เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทซึ่งอยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

ภายใต้บังคับของวรรคแรก พยานหลักฐานใดซึ่งตามปกติรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้
 ในกระบวนการอนุญาโตตุลาการ กระบวนการทางศาลหรือกระบวนการอื่นในลักษณะเดียวกัน แม้
 ได้ถูกอ้างเป็นพยานหลักฐานในกระบวนการไกล่เกลี่ยมาแล้ว ก็ยังคงรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้
 ตามเดิม

หมวด ๗

การคุ้มครองจากความรับผิด

ข้อ ๒๐ ผู้ไกล่เกลี่ย สำนักกระงับข้อพิพาท และเจ้าหน้าที่ของสำนักกระงับข้อพิพาท ไม่
 ต้องรับผิดชอบบุคคลใดสำหรับการกระทำหรือละเว้นการกระทำเกี่ยวกับการบริหารจัดการในการ
 ไกล่เกลี่ยหรือการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ เว้นแต่การกระทำหรือละเว้นดังกล่าวเป็นการทุจริตหรือ
 เป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

หมวด ๘ จำนวนผู้ใกล้ชิด

ข้อ ๒๑ ให้มีผู้ใกล้ชิดคนเดียว เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

หมวด ๙ ผู้ใกล้ชิดซึ่งกระทำการเป็นอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๒๒ เว้นแต่คู่พิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ผู้ใกล้ชิดกระทำการเป็นอนุญาโตตุลาการสำหรับข้อพิพาทซึ่งเป็นประเด็นในกระบวนการใกล้ชิดหรือข้อพิพาทอื่นที่เกิดจากหรือเกี่ยวข้องกับสัญญาหรือนิติสัมพันธ์เดียวกันกับที่ได้มีการใกล้ชิดมาแล้ว

หมวด ๑๐ การบังคับตามผลของสัญญาระงับข้อพิพาท

ข้อ ๒๓ สัญญาหรือข้อตกลงอันเป็นผลของการใกล้ชิดข้อพิพาทยอมผูกพันและใช้บังคับได้

หมวด ๑๑ ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย

ข้อ ๒๔ เว้นแต่สำนักกระงับข้อพิพาทจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ให้คู่พิพาทฝ่ายที่ยื่นคำร้องขอให้ทำการใกล้ชิดวางเงินค่าธรรมเนียมตามจำนวนที่กำหนดไว้ในรายละเอียดค่าปฎิการ/ค่าใช้จ่ายในการใกล้ชิดข้อพิพาท (เอกสารแนบท้ายหมายเลข ๔) ให้สำนักกระงับข้อพิพาทงดดำเนินการตามคำร้องขอเว้นแต่จะได้ชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๒๕ เมื่อได้รับคำร้องขอให้ทำการใกล้ชิด สำนักกระงับข้อพิพาทอาจเรียกให้คู่พิพาททั้งหมดวางเงินค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการใกล้ชิดรวมทั้งค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้ใกล้ชิดตามที่กำหนดในแบบรายการค่าใช้จ่ายตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๔

ให้สำนักกระงับข้อพิพาทมีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการใกล้ชิดจนกว่าจะได้รับการวางเงินค่าใช้จ่ายตามข้อ ๒๕ และข้อ ๒๖ ครบถ้วนแล้ว

ข้อ ๒๖ หากสำนักกระจับข้อพิพาทเห็นว่าจำนวนเงินที่วางไว้ไม่พอชำระค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ย ก็สามารถเรียกให้คู่พิพาทวางเงินเพิ่มเติมได้

สำนักกระจับข้อพิพาทอาจขอให้ผู้ไกล่เกลี่ยหยุดกระบวนการไกล่เกลี่ยจนกว่าคู่พิพาทวางเงินครบถ้วนได้

ข้อ ๒๗ ภายในสิบห้าวันทำการนับแต่สิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ย ให้สำนักกระจับข้อพิพาทสรุปค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการดำเนินการไกล่เกลี่ย และให้สำนักกระจับข้อพิพาทคืนเงินที่เหลือให้กับคู่พิพาทหรือเรียกเก็บเงินที่ขาดอยู่จากคู่พิพาทแล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๘ ให้คู่พิพาทรับผิดชอบในการวางเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามข้อ ๒๕ ฝ่ายละกึ่งหนึ่งเว้นแต่จะตกลงกันเป็นอย่างอื่นโดยทำเป็นลายลักษณ์อักษร หากคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ชำระค่าใช้จ่ายในส่วนของตน คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องเป็นผู้วางเงินค่าใช้จ่ายรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่ยังค้างอยู่แทน

ข้อ ๒๙ หากมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของคู่พิพาทฝ่ายใด นอกจากที่ระบุไว้ในข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕ ข้อ ๒๖ และข้อ ๒๘ อันเกิดจากการไกล่เกลี่ย ให้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของคู่พิพาทฝ่ายนั้นเอง

หมวด ๑๒

ข้อสัญญาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ ๓๐ คู่สัญญาอาจจะระบุข้อสัญญาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังต่อไปนี้ในสัญญาหรือทำเป็นสัญญาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอีกฉบับหนึ่งก็ได้

“ในกรณีที่เกิดข้อพิพาทจากหรือเกี่ยวข้องกับสัญญานับนี้และคู่สัญญาประสงค์จะระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ยให้มีการไกล่เกลี่ยตามข้อบังคับว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนอกศาล สำนักกระจับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งบังคับใช้ในขณะที่ยื่นข้อพิพาทเพื่อการไกล่เกลี่ย และให้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของสำนักกระจับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม”

ข้อ ๓๑ ข้อสัญญาตามข้อ ๓๐ เป็นการตกลงของคู่สัญญาที่จะยื่นข้อพิพาททางประเด็นหรือข้อพิพาททั้งปวงที่เกิดขึ้นระหว่างคู่สัญญาเพื่อให้มีการไกล่เกลี่ยการตกลงนี้อาจเป็นข้อสัญญาที่รวมอยู่ในสัญญาหลักหรือทำเป็นข้อตกลงแยกต่างหากก็ได้ และอาจจะระบุเรื่องความลับในการไกล่เกลี่ยไว้ด้วยก็ได้

รายละเอียดค่าป่วยการ/ค่าใช้จ่ายในการไถ่เกลี่ยข้อพิพาท

ตามข้อบังคับว่าด้วยการไถ่เกลี่ยข้อพิพาทนอกศาล สำนักงาน
ศาลยุติธรรม

๑. การจ่ายค่าป่วยการให้แก่ผู้ไถ่เกลี่ย ให้คิดจากทุนทรัพย์ในอัตราดังต่อไปนี้

ทุนทรัพย์	อัตราค่าป่วยการ
ทุนทรัพย์ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท	๕๐๐ บาท
ทุนทรัพย์ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๐.๒๐ % (ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท)
ทุนทรัพย์ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท - ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๐.๐๒% (ไม่เกิน ๓๘,๐๐๐ บาท)
ทุนทรัพย์ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๐.๐๐๕%

ทั้งนี้ ค่าป่วยการของผู้ไถ่เกลี่ยเมื่อรวมกันแล้ว ต้องไม่เกิน ๘๐,๐๐๐ บาท

เพื่อประโยชน์ในการคิดค่าป่วยการในการคำนวณทุนทรัพย์ตามข้อนี้ให้นับรวมทุนทรัพย์ของข้อพิพาททุกรายที่อยู่ในกระบวนการไถ่เกลี่ยเดียวกันเป็นฐานในการคำนวณ

๒. ค่าที่פקและค่ายานพาหนะของผู้ไถ่เกลี่ย (ถ้ามี) ให้เบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์และอัตราแห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมภายใต้เงื่อนไขดังนี้

๒.๑ ผู้ที่เป็นข้าราชการและลูกจ้างของทางราชการให้เบิกจ่ายตามระดับและตำแหน่งหรือชั้นยศของตนเอง

๒.๒ ผู้ที่เป็นบุคคลภายนอกให้เบิกจ่ายโดยเทียบตำแหน่งเท่ากับข้าราชการพลเรือนระดับ ๕

๓. การจ่ายค่าป่วยการ ค่าที่פק และค่าพาหนะของผู้ไถ่เกลี่ย ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้พิจารณาสั่งจ่ายภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

๓.๑ การจ่ายค่าป่วยการให้แก่ผู้ไถ่เกลี่ยให้จ่ายเมื่อกระบวนการไถ่เกลี่ยสิ้นสุดลง

๓.๒ การจ่ายค่าที่פקและค่าพาหนะให้เบิกจ่ายตามข้อ ๓

๔. ผู้ไถ่เกลี่ยที่พ้นจากตำแหน่งในกรณีที่ถูกปลดหรือจากทะเบียนรายชื่อออกจากทะเบียนรายชื่อ แต่คู่พิพาทยินยอมให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกระทั่งมีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าที่פק

และค่าพาหนะตามข้อ ๔ ให้มีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าที่พัก และค่าพาหนะเฉพาะสำหรับงานที่ได้ดำเนินการไปก่อนพ้นหน้าที่ตามจำนวนที่ผู้อำนวยการกำหนด โดยคำนึงถึงสัดส่วนของงานที่ได้ดำเนินการไปก่อนพ้นหน้าที่

๕. ในกรณีที่ผู้ใกล้ชิดพ้นจากหน้าที่ก่อนที่จะมีสิทธิได้รับค่าป่วยการตามข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการกำหนดค่าป่วยการให้แก่ผู้ใกล้ชิดในจำนวนที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงสัดส่วนของงานที่ได้ดำเนินการไปก่อนพ้นหน้าที่

๖. ค่าใช้จ่ายอื่นในกระบวนการใกล้ชิดข้อพิพาท ดังนี้

๖.๑ ค่าเครื่องคัมและอาหารว่าง อัตราคนละ ๕๐ บาทต่อครั้ง

๖.๒ ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ให้คิดตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๔๕